

nt

naš tednik

LETO XXIX — Številka 41 13. oktobra 1977 Cena 4.— šil. (4 din)
Poština plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

UVODNIK

Politični značaj procesa proti tajniku NSKS Filipu Waraschu

Da je proces proti osrednjemu tajniku naše organizacije političen proces, je zapisano že v obtožnici sami. Med vzroki, zakaj je Filip Warasch obtožen, je že sprva navedeno, da je Filip Warasch koroški Slovenec in absolutent Slovenske gimnazije.

Vrhovni koroški državni tožilec dr. Stoiser pa ni le obtožil Filipa Warascha, ne, proti vsem pravnim normam je po lastni milosti in nemilosti kratkoma obsodil v več intervjujih tega slovenskega politika, ne da bi imel drugega dokaza za to dejanje razen dvomljivih izjav ovađuškega starca. Dr. Stoiser pa ni morda katerikoli pristen pravnik, ki izreka svojo osebno sodbo k temu primeru, akoravno tudi tega ne bi smel storiti. Ne: dr. Stoiser je vrhovni zastopnik državnega tožilstva države, ki nam tudi po dvaindvajsetih letih noče dati v členu 7 z jamčenih pravic.

Filip Warasch je bil in je prav tako kot jaz in ostali zastopniki osrednjih organizacij vedno član slovenskih delegacij pri pogajanjih z vlado avstrijske države za doseg naših osnovnih narodnih pravic. Oblast vrhovnih zastopnikov te države si je prozorno obtožbo izbrala iz naše srede svojo žrtev, o kateri misli, da ji je nadvse neprijetna in da bi tako morala utihniti.

Koroški politiki ter koroški dnevnik v zvezi s koroškimi Slovenci vedno večkrat uporabljajo besede kot „ekstremisti“, „teroristi“ ter „izvenparlamentarna opozicija“ (APO). Brez da bi imeli dokaza. Da take trditve ne bi ostale neverodostojne (vse laži se enkrat izražajo kot take), je bilo treba pogumnega slovenskega politika, ki ni hotel kloniti diktatu strank, opečatiti kot terorista in tako zadovoljiti mnenje „hvaležnega“ koroškega ljudstva.

Temu koroškemu ljudstvu pa je trn v oči in peti tudi Slovenska gimnazija. Na heimatdienstovski demonstraciji so jo označili kot „veliki strup“, v občem koroškem mnenju pa prevladuje predsodek, da je Slovenska gimnazija leglo nemirov.

Warasch je torej trojno sumljiv: prvič, ker je Slovenec, drugič, ker je absolutent Slovenske gimnazije in končno tretjič zaradi obdolžitve nekega Güttlerja.

Če ima postopek proti Waraschu nekaj objektivnega, potem kvečjemu to, da izrecno dobro zrcali koroško mentaliteto in koroške želje:

Politični in narodni monenti so v ospredju obtožbe, ne sum zločina. To trdimo ne le mi koroški Slovenci, to je priznala tudi državna oblast, katere žrtev je naš Filip Warasch.

Dr. Matevž Grilc

Wagner občuje s Slovenci preko odvetnika

Deželni glavar Leopold Wagner je v današnji dobi totalne komunikacije našel novo komunikacijsko sredstvo: s koroškimi Slovenci občuje preko svojega odvetnika. Najnovejši Wagnerjev način komuniciranja (tujka, ki pomeni po slovensko občevanje, biti v zvezi) s koroškimi Slovenci so tako imenovani odgovori po določenih tiskovnega zakona, s katerimi osrečuje preko svojega odvetnika uredništva slovenskih listov. Prejšnji teden je imel tako čast Slovenski vestnik, sedaj pa je sprejel štiri in pol strani dolg odgovor tudi Naš tednik in ga bo moral v določenem roku tudi objaviti.

Zadeva z odgovori pa je zelo kočljiva, kakor številni bralci že vedo, saj je NT večkrat prizadet od takih odgovorov; časopis nekaj napiše, nekdo se čuti prizadetega

in odpošlje odgovor, češ da pisanje časopisa ni res. Po zakonu pa je vseeno, če odgovor odgovarja dejstvu ali pa je poln neresnic, ustrežati mora samo oblikovnim predpisom. Časopis pa mora vsak tak odgovor objaviti. Tudi NT ga bo moral in ga v tem primeru celo rad. Kajti Wagner ni odgovoril na katerokoli poročilo v NT, ampak na pismo globaških občanov deželnemu glavarju, ki smo ga objavili pred tremi tedni. Globašani so ga prosili za diskusijo o položaju koroških Slovencev. Wagner je sicer pozitivno odgovoril, a je hkrati poslal Našemu tedniku odgovor, v katerem skuša zanikati vse očitke in pomisleke globaških Slovencev, o katerih so hoteli diskutirati z Wagnerjem. Diskusija naj bi bila že prejšnji teden, toda zaradi terminskih neugodnosti bo

šele pozneje. Ker je Wagner že na prošnjo Globašanov reagiral z odvetnikom, in moramo prinesiti Wagnerjev odgovor brez vsake diskusije, se sprašujemo, ali bodo na to diskusijo tudi Globašani nastopili s svojimi odvetniki?

Solidarnostni telegram

Iz Salzburga je dospel solidarnostni telegram s sledečim besedilom: „tajniku narodnega svet kor slov viktringer ring 26 9020 celovec — filip tribunal ki ga inscenira državna oblast proti tebi je hkrati tribunal proti vsem ki se borijo za pravice kor slovencev zato ti ob tem nesramnem primeru kriminalizacije izrazimo svojo solidarnost — ferdi helga travdi hannes france franc mirko monika in pepca iz salzburga“.

Sporazumevanje med Avstrijo in Jugoslavijo na progi Dunaj - manjšina - Ljubljana - Beograd

Predsednik CK ZKS Franc Popit in sekretar IK Franc Šetinc sta v torek sprejela predstavnike obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. Delegacijo sta vodila dr. Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev ter Franci Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij koroških Slovencev.

Predsednik CK ZKS Franc Popit je v pozdravni besedi izrazil, da se matični narod in SFR Jugoslavija stalno zanimata za položaj narodnih manjšin v sosednjih državah:

„Morda bi ob tej priložnosti veljalo reci nekaj besed o tem, kako nekateri odločujoči avstrijski krogi gledajo na odnose z Jugoslavijo in napačno ocenjujejo tudi naša notranja razmerja. Očitno pa so sprevideli, da se ne izplača več igrati na karto razlik med Beogradom in Ljubljano, kadar gre za vprašanje odnosov z Avstrijo, posebej tudi v odnosu do naše manjšine. Pri tem je važno vedeti, da imajo v našem sistemu republike svojo besedo tudi pri kreiranju in oblikovanju naše mednarodne oziroma zunanje politike.“

Pomembno vlogo v odnosih s sosedi ima manjšinska politika, to je odnos do manjšin, ki so po našem pojmovanju samostojen subjekt. Istočasno pa lahko tudi most prijateljstva med državami in narodi. Jugoslavija in Slovenija sta zainteresirani za dobre sosedske odnose tudi z Avstrijo. Jasno pa je, da se ti lahko maksimalno razvijajo le ob spoštovanju in uresničevanju državne pogodbe, katere sopodpisnik je tudi Jugoslavija. Možnost za izboljšanje odnosov, za ustvaritev ozračja obojestranskega razumevanja leži torej na relaciji manjšina — Ljubljana — Beograd. O tem vlada popolna enotnost naših ljudi ne glede na svetovnonazorska gledanja, saj nam je vsem še pred očmi, kaj so hoteli napraviti z nami nemški nacisti za časa rajha, ko so nas hoteli kot narod izbrisati iz zemljevida in ko smo se borili za svoj obstanek. Zato smo toliko bolj občutljivi in reagiramo na podobne metode, ki se uporabljajo proti našima narodnima skupnostima v Avstriji. Ne moremo kar tako preko dejstva, da so Avstrijci predstavljali pretež-

ni del okupacijskih čet in bili udeleženi pri grozodejstvih, ki jih je počel nemški wehrmacht v Sloveniji. Od 4000 vojnih zločincev v Jugoslaviji je bila polovica avstrijskega porekla. Zato ni čudno, da lahko v Avstriji ostanki neonacizma in fašizma nemoteno delujejo tudi danes, čeprav se je Avstrija v državni pogodbi zavezala, da ne bo dovolila obnavljanja organizacij, ki bi delovale s teh pozicij. Do neke mere bi še razumeli obnašanje avstrijskih strank, ki računajo z volilnimi glasovi ostankov neonacizma, težko pa razumemo obnašanje socialdemokratske stranke.

Želim poudariti, da nam ni potrebno odpirati manjšinskega vprašanja z Avstrijo zaradi naših notrajnih ali zunanjepolitičnih potreb. Nasprotno, ugled Jugoslavije v svetu zaradi naše neuvrščene politike še nikoli ni bil tako velik kot je sedaj.“

V nadaljevanju so predstavniki obeh organizacij koroških Slovencev gostitelje seznanili s položajem koroških Slovencev, zlasti po sprejetju avstrijske 7. julijske za-

konodaje. Poudarili so velik ugled SFR Jugoslavije v svetu in pomen, ki ga ima to dejstvo za položaj slovenske manjšine v Avstriji.

Kar zadeva reševanje problematike manjšine, so odnosi med obeh osrednjima organizacijama koroških Slovencev ter vlado in političnimi strankami, zastopanimi v avstrijskem parlamentu, takorekoč zamrznjeni, je dejal dr. Franci Zwitter.

Čeprav avstrijski uradni krogi vedo, je dejal dr. Matevž Grilc, da manjšina ne more sprejeti 7. julijske zakonodaje, pa koroške Slovence prepričujejo, da naj se spoprijaznijo z zakonskimi rešitvami. Manjšina se zaveda, da se bo morala za svoje pravice, ki izhajajo iz avstrijske državne pogodbe, izboriti predvsem sama ter s pomočjo domače napredne javnosti in demokratičnih sil v Avstriji. Istočasno pa je pripravljena na razgovor z vlado in na skupno iskanje za koroške Slovence sprejemljivih rešitev. Pri tem pa pričakuje pomoč tudi od napredne mednarodne javnosti, matičnega naroda in SFR Jugoslavije.

10. oktober: obnovljena želja po nemški Koroški

Letošnji deseti oktober je mimo. Tudi želje, naj bi bila (ostala) Koroška „nemška, svobodna, nedeljena“. Živih brambovcev je vedno manj, argumentacija traditions-

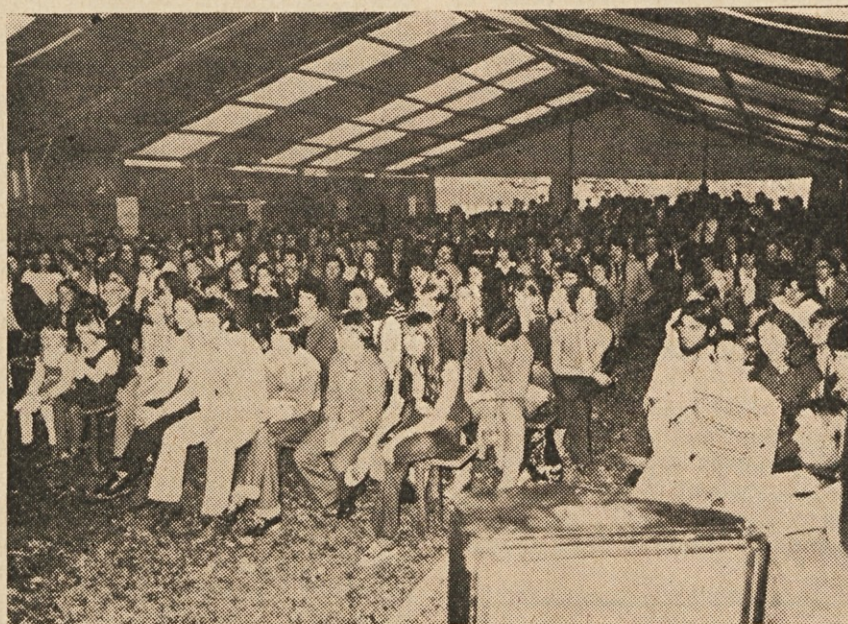
poprej. Za nas koroške Slovence je namen 10. oktobra jasen: služi vsakoletnemu obračunu, kako daleč se je izpolnila takratnega deželnega glavarja Lemischa obljuga

gi „Sieg in deutscher Nacht“ priznal, da se brambovci niso borili za enotnost Koroške, temveč za priključitev k Nemčiji: „Nemčija“ nismo smeli klicati, „Avstrija“ nismo hoteli, torej je postal naš bojni klic „Koroška“. Torej je bilo propagandistično vodstvo brambovcev že tedaj izdajalsko, pa tudi pozneje, ko so za ceno priključitve k Hitlerjevi Nemčiji hoteli prepustiti južno Koroško Jugoslaviji.

Koroški Slovenci se takega lažnega praznika raje niso spomnili,

temveč smatrajo kot svoj praznik avstrijski nacionalni praznik 26. oktobra. Čudno, da veljajo za številne Koroške očitno še danes Steinacherjeve besede, ker mnogi 26. oktobra demonstrativno ne izobesijo zastave.

Solidarnostni komite pa se je spomnil 10. oktobra na drug način: ob Rjavškem jezeru je priredil „oktobrski tabor“ z bogatim sporedom. Na spodnji sliki: paradni nastopajoči „Schmetterlinge“, levo: številna publika v šotoru.

trägerjev, češ da je takšno gibanje danes bolj potrebno kot kdajkoli, pa postaja prav tako bolj penetrantna kot kdajkoli. Zgodovinska laž okoli desetega oktobra, ki se prodaja na takih prireditvah, danes zaradi zaprtih arhivov prav tako najde hvaležne odjemalce kot

ba: le eno desetletje imajo zmagovalci plebiscita čas, da „spreobrnejo“ zapeljane Slovence nazaj k pravi koroški nemški kulturi, ki je že vedno imela nadvlado nad slovensko podkulturo. Pa tudi Steinacherjevih pripovedovanj se raje nihče ni dotaknil, ko je le-ta v knji-

Prikazali so resnični obraz 10. oktobra

Pretekli teden so praznovali 57-letnico ljudskega glasovanja, 10. oktobra 1920 in kot vsako leto vzamejo to mnogi ljudje kot vzrok za praznovanje zmage nad Slovenci in za protimanjšinsko gonjo. Ni se kaj spremenilo na dejstvu, da je 10. oktober bil in bo najbrž še vnaprej višek vsakoletne gonje proti slovenski narodni skupnosti, pa naj

KHD ali KAB trdita prav kar hočeta. Na prireditvi Abwehrkämpferbunda v koncertni dvorani je nad vse surovo napadal slovensko narodno skupnost nam že znani inž. Stourac, kateri je svoj govor končal z besedami: „... kakor dolgo bo nosila naša mladina rdeče-belorumenno zastavo, tako dolgo, gospodje in gospe, bo ostala Koro-

ška nemška, prosta in nedeljena.“ Te besede povedo vse in ni treba več nobenega dodatka. Kvečjemu stavek iz spisa, katerega je neki šolar iz ZRN napisal, ko so ga vprašali, kaj ve o Hitlerju in je ta potem zapisal: „Hitler war ein Österreicher; es muß da drüben ein Nest von solchen Leuten geben!“

„Višek“ 10. oktobrskega praznovanja je bila manifestacija KHD na Starem trgu v Celovcu, katere se je udeležilo okoli 8000—10.000 ljudi, med njimi vidni politiki Koroške, namestnik deželnega glavarja Herbert Bacher (ÖVP), Mario Ferrari-Brunnenfeld (FPÖ), Medvedschek (SPÖ), torej zastopniki vseh treh strank, ki so hoteli dokumentirati Heimatdienstu, da on ni sam v boju proti slovenski nevarnosti in diskriminaciji. Razen tega so se te prireditve še udeležili „kameradi“ iz Bavarskega in „Kameradschaft IV“ združenja bivše Waffen-SS ter še drugi preostanki nacifašizma. Kot prvi glavni govornik je nastopil nad-vindišar dr. Valentin Einspieler, kateri je močno napadel vodstvo slovenske narodne skupnosti in o katerem je trdil, da navdihuje slovenske mladince s komunističnim partizanskim duhom, jih po-

tem pošilja na ceste, kjer naj bi terorizirali vasi in mesta.

Za njim pa je prevzel besedo dr. Josef Feldner, predsednik KHD, kateremu so največji trn v očesu slovenski voditelji, o katerih pravi, da so levičarski ekstremisti, ki so krivi, da Koroška nima svojega zaželenega miru.

Prav tako je bilo videti na prireditvi transparent z napisom: „Kärnten deutsch, frei und ungeteilt“, „deutsch“ pa so morali na ukaz policije prekriti, ker bi to že preveč pokazalo značaj prireditve! Vprašati se je treba, kdaj bodo dunajski politiki končno spoznali duh organizacij KHD in KAB, kateri bi morali po določitvah avstrijske državne pogodbe prepovedati. Potrjujejo pa ti dogodki vsekakor, da smo že v preteklosti čisto prav zahtevali prepoved teh društev.

Konec 10. oktobrskih slavi pa je letos predstavljala položitev venca pred spomenik v Annabichelnu. Tudi deželni glavar Wagner je uporabljal to priložnost, da potrdi svoje protimanjšinsko mnenje. Potrdil je zahtevo KHD, da se Slovincem ne bo dalo ničesar več, ker so določitve avstrijske državne pogodbe izpolnjene in s tem pokazal, kdo je pravzaprav duhovni oče trostrankarskega sporazuma.

10. oktober koroških Slovencev

Pri Čimžarju ob Rjavškem jezeru je priredil Solidarnostni komite za pravice koroških Slovencev 10. oktobrsko proslavo posebne vrste — tako imenovani oktobrski tabor. Od poldneva naprej so se vrstile razne programske točke — moderna glasba — predavanja — branja — pevski nastopi in drugo. Oktobrskega praznika se je udeležilo okoli 1000 rojakov ter simpatizantov slovenske narodne skupnosti. Spored je bil vsekakor zelo pisan. Marjan Sturm je predaval o zgodovinskih ozadih odločitev 10. oktobra 1920 in pokazal nekaj nadvse zanimivih dejstev, predvsem takratni socialni položaj in alternative, katere sta prikazali obe strani v propagandnem boju. Dr. Robert Saxer je predaval k sodobnim aspektom 10. oktobra, namenu, kateremu služi jo te proslave, predvsem po množičnih občilih in v izjavah vodilnih politikov. Kaj je imel del nastopa dunajskega igralca Ottwalda Johana opraviti z oktobrskim taborom, se je marsikdo spraševal. Posmehovanje iz verskih čustev, tudi mor da pod okriljem „umetnosti“, je njegova osebna zadeva in z namenom tabora ničesar, ampak že ničesar ni imela opraviti. Dokaz „solidarnosti“ vsekakor ni bil, če se javno žalijo čustva skupine, ki je prav tako član te solidarnostne akcije.

H kulturnemu delu je spadal nadalje nastop zastopnika koroške literarne revije Fettfleck, ki je bral iz svojih del.

Za pevski spored so poskrbeli neka skupina iz Gradca, sestra Velik z uglasbenimi Kajuhovimi pesmimi, moški zbor SPZ in kot višek seveda nastop kritične skupine „Schmetterlinge“, znane iz številnih nastopov v televiziji. V prvem delu so prinesli izbor standardnih pesmi, v drugem pa so predvajali „Proletenpassion“. Harald Irnberger slednjič je bral iz svojega koroškega opusa „Z rjavo tinto“.

V imenu NSKS je naslovil pozdravne besede na udeležence podpredsednik Mirko Sabotnik, v imenu ZSO pa tajnik Feliks Wieser.

Okvir oktobrskega tabora sta še posebej izrabljali za lastno propagando obe komunistični organizaciji. V gostilni sta kljub siceršnjim sporom mizo ob mizi složno prodajali Komunistična skupina ter KPÖ-jevski Kladivarji svojo propagandno robo. P. S.: Kladio je dokončno postal dvorni uradni list svojih izdajateljev z nadpoprečno mero osebnega kulta...

PISMA BRALCEV:

VOLKSWILLE IN „OKTOBRSKA ARENA“

List KPÖ Volkswille se rad pora naša vedno spet z „objektivnostjo“, ki pa je očitno sam ne jemlje čisto resno, če mu objektivna realnost ni po godu.

Tako poroča 11. oktobra o „Oktobrski areni“ pod naslovom „Protestkundgebung der Slowenen“, ki sta jo soorganizirali ZSM in KDZ, katero pa je v prvi vrsti iniciral Solidarnostni komite za pravice manjšin v Celovcu. Dejstvo, da je uspelo ravno Solikomu izvesti s praktično pomočjo drugih nemških kot tudi slovenskih organizacij to nad vse uspešno prireditve očitno KPÖ tako bode, da je najraje kar zamolčala glavnega prireditelja, v ospredje pa porinila svoj „Kommunistischer Studentenverband“, ki pri postavljanju šotora, pridobivanju sodelavcev, pri tehničnih pripravih in pri pospravljanju ni premaknil prsta.

Rezultat dela Solikoma in nemških organizacij, ki so dejansko in tudi z rokami prijele za delo (npr. člani Katoliške delavske mlade) (Dalje na 8. strani)

Veliko hrupa za nič

V Šentjakobu v Rožu so tudi letos proslavljali 10. oktober. Kot vsako leto so se tudi letos zbrali pred brambovskim spomenikom pri trgu in se spominjali slavnih junaštev leta 1920. Nabralo se je kar nekaj ljudi, le tistega, ki so ga najbolj hrepeneče pričakovali, ni bilo na proslavo.

Pa so že prej čisto vse pripravili kot se spodobi. Žandarmerija je zaprla cesto skozi Šentjakob, kot to delajo ob vseh večjih tovrstnih proslavah. Na trgu je bil koncert godbe na pihala, „plackconcert“, kot se to reče čisto pravilno. Bilo je žandarmerije vse sivo. Po pričevanju prič je bilo vsaj toliko žandarjev kot drugih udeležencev, če ne celo več. Gospodje varnostni organi so pregledali poslopje slovenske Posojilnice in potem še zaprli s kordonom celi trg od trafike do mesnice, s tem pa tudi dostop do gostilne Podgrad. Tudi žaromete so postavili in celo kamero so pripravili, da bi posneli morebitne slovenske demonstrante.

Vse je bilo pripravljeno za slavnostno gostijo, le slavnostnega gosta — slovenske demonstrante —

so čakali zaman. Kaka žalost se je kaj morala polastiti pridnih varuhov reda in miru. Ko so se pa tako vestno pripravili na slavnostni sprejem, potem ti pa slavnostni gost niti ne pride. Pa niti opravičil se ni. Res, nesramno, kajne.

P. S. Zvedeli smo tudi to: Ravnatelj 1. celovške gimnazije dr. Valentin Einspieler, istočasno tudi kapo tako imenovanih „vindišarjev“, je nameraval prirediti z več razredi neke vrste „10. oktobrski nazorni pouk“ in si za kraj takega plastičnega pouka izbral Šentjakob. Einspieler sam je bil o tej svoji edinstveni zamisli skrajno navdušen in to navdušenje hotel deliti z drugimi profesorji. Le-ti pa tudi nekateri dijaki, ki naj bi se udeležili te prisilne zabave, so bili bolj kritični ter spraševali, ali bo ena izmed točk sporeda tudi „symbolische Partisanenerschießung“ (simbolična ustrelitev partizanov). No, vsega tega naposled le ni bilo treba, kajti poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta dir. Karl Kircher je o tej zadevi izvedel ter jo kratkomalo prepovedal.

Požarna bramba in 10. oktober

V krog prirediteljev 10. oktobrskih proslav se je uvrstila tudi prostovoljna požarna bramba Rebrca. Vsakdo, ki pozna problematiko takih proslav in njih nespravipljivi značaj, se bo vprašal, kaj ima požarna bramba pri tem iskati. Požarna bramba ni nemška in ne slovenska, temveč je obča ustanova za vse ljudi. Sedaj je brambovski duh našel že tudi tja. Rebrca sicer ni edini primer, da bi Heimatdienst skušal vsiliti svoj diktat glede takih protislovenskih proslav. Že lani npr. so prisilili požarno brambo v Kotmari vasi, da je prevzela vlogo redarjev. V Vernberku pred dvema letoma je požarna bramba bila prav tako orodje Heimatdienstu.

Člani požarnih bramb so tudi Slovenci. Na Rebrci je član požarne brambe slovenski občinski odbornik Lado Hajnžič. Hajnžič ni mogel s sodelovanjem na takšni proslavi posiliti svojega prepričanja. Kratko pred proslavo, na neki vaji požarne brambe, je stopil pred zbrane kamerade ter naslovil nanje nekaj besed, ki jih na tem mestu objavimo:

„Požarna bramba Rebrca nastopa kot prireditelj 10. oktobrske proslave. Je res potrebno, da prevzame prostovoljna požarna bramba Rebrca to proslavo? — Takšne proslave vzbujajo več sovraštva kot ljubezni. Naša naloga kot gasilci pa je, da gasimo požare, ne pa, da vnamemo nove v srce našega prebivalstva!

10. oktobrske proslave vedno večkrat povezujejo direktno ali indirektno z dozdevno „jugoslovansko nevarnostjo“. Resnica pa je drugačna — ravno obratna: skoraj vsi člani rebrške požarne brambe ste tudi zaposleni v tovarni celuloze v Rebrci. Vodstvo te tovarne pa išče v Jugoslaviji, ki nas menda ogroža, vire za odkup celuloze. S strani Jugoslavije so dana že nekatera konkretna zagotovila za odkup.

Mislim, da sem prikazal na pod-

lagi le tega enega primera, da bi bilo pametno, da se neha s takimi stvarmi ter da bi obrnili pogled v bodočnost. Bilo bi skrajni čas.

Predvsem pa požarna bramba, ki je nepolitična institucija, ne bi smela imeti opravka s takimi stvarmi. Kajti tudi z gojitvijo tovarištva takšna prireditve nima nobenega opravka, če se podtalno ustvarjajo tudi čustva sovraštva med tovariši in le-te skušajo razdeliti na „domovini zveste“ in take, ki menda to niso.

Kot član požarne brambe Rebrca in kot slovenski občinski odbornik v Železni Kapli smatram, da je obžalovanja vredno in smešno, da se stare rane vedno znova odpirajo. Kdor to dela, očitno hoče ustvariti le bol in ne dobro počutje. Tako se žal čutim prisiljenega, da se ne udeležim takih prireditev prostovoljne požarne brambe Rebrca in z današnjim dnevom ukinem svojo aktivno udejstvovanje pri požarni brambi Rebrca. Kajti za take dejavnosti, ki s požarno brambo ničesar, ampak že ničesar nimajo opraviti, nimam nobenih simpatij in jih smatram celo kot škodljive, kakor sem to poskušal razlagati.

Morda me nekateri od mladih tovarišev ne bodo razumeli ali ne bodo hoteli razumeti, mislim pa, da bodo to zmogli v nekaj letih, da bodo spoznali zlorabljeni namen 10. oktobra.“

Pismo je oddal občinskemu komandantu Juvanu. Prepis tega pisma pa je Lado Hajnžič poslal tudi občinskemu svetu kapelske občine, vodstvu tovarne celuloze ter končno tudi deželnemu komandantu gasilcev Peterju Gradnitzerju. Slednjemu je priložil pismo, v katerem ga poziva, naj skrbi, da bo požarna bramba postala zopet nepolitična in naj komandant tozadevno opomni vse požarne brambe.

Rebrški gasilci so vendarle priredili 10. oktobrsko proslavo, ven-

GOSPODARSKI KOMENTAR:

Kriza in turistično gospodarstvo

V krizi, s katero imamo v avstrijskem gospodarstvu sedaj opravka, je postalo očitno, da bo imela za turistično gospodarstvo najtežje posledice. To področje koroškega gospodarskega uveljavljanja — na katero je bilo v zadnjih 20 letih stavljeno toliko nad — je sedaj v največji krizi deželnega gospodarstva. To je jasno tembolj, ker je turistično gospodarstvo kot najbolj občutljiva veja terciarnega sektorja gospodarstva živelo doslej v bistvu od števila inozemskih turistov in njihovih nočitev.

Po objavah uradne statistike deželne vlade za obdobje maj — avgust letošnje poletne turistične sezone so v deželi našli 11,77 milijonov turističnih nočitev. To je za nadaljnjih 5,2 odstotka manj kot v istem obdobju 1976. K temu je treba vendar še dodati, da se je že lani v istem času število turističnih nočitev na Koroškem zmanjšalo za 11 odstotkov, medtem ko se je ponudba turističnih postelj zvečala za okroglo 10 odstotkov. Iz tega sledi, da so bile koroške turistične kapacitete letos poleti za 25 odstotkov slabše izkoriščene kot leta 1975.

Kriza v turističnem gospodarstvu Koroške je torej postala očitna. Iskati njene vzroke zgolj v slabšem prihajanju inozemskih turistov v našo deželo in v večjem številu turistov, ki raje preživljajo svoj dopust v cenejšem inozemstvu, je enostransko in zaradi tega nesmiselno. Teh vzrokov je veliko več. Da se ustavimo samo med glavnimi:

● Prvi med njimi je prekomerno naraščanje števila turističnih postelj v zadnjih letih in s tem povezane večje investicije zaradi stalnih podražitev, ki smo jim čedalje bolj priča.

dar se tudi številni drugi člani požarne brambe niso počutili dobre v svoji koži. Bilo jih je zelo malo navzočih, pa tudi ostalega prebivalstva ni bilo veliko. Pač pa je prvič v zgodovini na rebrški desetooktobrski proslavi bila navzoča tudi žandarmerija, ki je poslala že popoldan šest ljudi.

● K temu se pridružuje prekasno spoznanje potrebe po ponudbi ustreznega komforta, katerega lok že nekaj let presega ponudbo sob s toplo vodo, prho in ostalih sanitarnih pritoklin, marveč se je razpel tja do kopalnih bazenov na prostem in pod streho, do čitalnic in igrališč in naprej do servisa za razne izlete z izposojenimi potovalnimi palicami, dežnimi plašči, kolesi itd., kar turistu nudi početje domačnosti na kraju svojega dopusta.

● V isti meri je nazadovanju nočitev inozemskih turistov kriva sebičnost podjetij koroškega turističnega gospodarstva in samovoljnost, ki je preprečila, da bi se na eni strani prikopala do spoznanja potrebe po kooperaciji in koordinaciji, na drugi pa do prepotrebne usklajevanja cen za svoje usluge, s čemer bi pri turističnih agencijah naletele na več posluha kot so ga deležne.

Toda dovolj naštevanja vzrokov, zakaj inozemski turisti v naraščajoči meri z relacijo ponudbe uslug in z njenimi cenami niso zadovoljni in zakaj ne prihajajo več v taki meri na Koroško, kakor so prihajali. Sedaj, jeseni, ko se s spraznjenimi turističnimi sobami že pričnejo priprave za prihodnje turistično leto oziroma za njegovo poletno sezono, je enako važno, da za naštetimi vzroki upadanja turističnih nočitev pogledamo, kaj bi bilo potrebno napraviti, da bo dosednji upad prihodnje leto prenehal in da številna podjetja s prej naštetimi hibami ne pridejo pod kolesa.

S tem v zvezi je eno gotovo: Turistična podjetja po količini svoje ponudbe kapacitet ne smejo zviševati. Zboljšati pa morajo kvaliteto, svoje ponudbe, pri čemer morajo lokalno najti pot do boljše kooperacije in koordinacije. Neposredno s tem povezano pa gre sedaj za to, da se podjetja turističnega gospodarstva lokalno znajdejo tudi pri strožji in enotnejši kalkulaciji cen za svoje usluge. Drugače bodo številna med njimi še bolj prišla pod kolesa kot letos. Konkurenca, ki ne spi, bo prihodnje leto še budnejša kot je bila v zadnjih dveh letih. (bl)

Škocijanski dogodki pred ustavnim sodiščem

Pred ustavnim sodiščem na Dunaju je bila zadnji četrtek, 6. oktobra, javna obravnava glede škan-daloznih dogodkov 8. avgusta lani v Škocijanu, ko je žandarmerija z doslej nepoznano brutalnostjo nastopila proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti zgolj zato, ker so pač bili Slovenci. Dvajset žrtev tedanjega žandarmerijskega nasilja je vložilo pri ustavnem sodišču pritožbo proti okrajnemu glavarstvu Velikovec, kateremu so bili podrejeni takrat žandarji, ter morebitno proti varnostni direkciji v Celovcu, ker so službovali takrat tudi uradniki državne policije. Pritožba se je naslanjala na določila senžermenske pogodbe (člen 67 — pravica do pravno in dejansko enakega ravnanja s pripadniki manjšin), na člen 7 državne pogodbe (enake pravice na podlagi enakih pogojev), na državni temeljni zakon (člen 8 — pravica osebe do svobode) ter na evropsko konvencijo o človekovih pravicah (člen 3 — pravica, da se ne sme ravnati s kom poniževalno). Že maja, junija in septembra letos je sodnik ustavnega sodišča poslušal priče tedanjih dogodkov — tako tiste, ki so vložili pritožbo, kakor tudi žandarje, ki so se znesli nad Slovenci.

Na obravnavi pred ustavnim sodiščem v četrtek je sprva poročal sodnik dvorni svetnik dr. Karl Piska o vsebini akta, o izjavah prič v dokaznem postopku. Dr. Piska namreč je bil tisti sodnik, ki je poslušal priče. Nato je dobil besedo pravni zastopnik pritožnikov, odvetnik dr. Matevž Grilc. Kar uvo-domo je opozoril sodišče na izhodno situacijo ob takratni prireditvi: abwehrkämpferbund je namreč takrat priredil blagoslovitev brambovskega spomenika. Teden poprej je bila neka nemškonacionalna prireditev v Šentjakobu v Rožu. Že takrat so številni slovenski mladinci uspešno prikazali to prireditev kot nespravljivo. Zastopniki Heimatdiensta so se nato oglašili pri varnostni direkciji ter izjavili, da si bodo sami pomagali, če varnostni organi v Škocijanu ne bi ukrepali proti Slovencem. Priča dr. Werner Zergoj, uradnik državne policije, je namreč to v dokaznem postopku priznal. Orožniki so se očitno čutili vezane na ukaze Heimatdiensta in so klonili njegovim grožnjam, ter pridno izvajali želje te Slovincem nenaklonjene

organizacije. Dr. Grilc je nadalje opozoril ustavno sodišče, da je žandarmerija in da je policija na Koroškem tradicionalno protislovensko usmerjena. Heimatdienstova zahteva in protislovenska usmerjenost pa sta slednjič privedla do takega ravnanja žandarmerije, s katerim se je moralo ukvarjati ustavno sodišče. Kako neenako je ravnala žandarmerija s Slovenci, je dr. Grilc prikazal na nekaterih primerih zadnjega časa (letošnje demonstracije Slovencev so nemškonacionalci nezakonito motili), predvsem pa je opozoril na dogodke leta 1972, ko žandarmerija ni le gledala zraven pri pohodu na dvojezične table, ampak celo ploskala in se smejala, ko so Simo obdelali s paradižniki. Ne moremo se znebiti vtisa, je dejal dr. Grilc, da so žandarji ukrepali „v imenu zakona“ zgolj zaradi dejstva, ker so prizadete osebe bili Slovenci in so zgolj zaradi tega mislili, da bodo motili heimatdienstovsko prireditev. Žandarji potem niso gledali, ali so prizadeti dejansko zagrešili kaznjiva dejanja, ali so bili dani zakoniti predpogoji za aretacijo,

zadržanje in ugotovitev personalij. Očitno so zgubili žandarji živce ter jih je premagala jeza, da so grdo ravnali s prizadetimi.

Odvetnik pritožnikov je kot ilustracijo svojih izvajanj navedel le nekaj značilnih primerov: pritožnik Janko Malle je postal žrtev žandarmerijskega nasilja zgolj zaradi tega, ker je zunaj prostora zborovanja držal transparent „Skupno proti neonacizmu!“ Pol ducata žandarjev ga je vrglo na tla, ga porivalo za lase, ga vleklo po tleh ter so ga končno vklenili v lisice. Enako so postopali z ostalimi pritožniki. Značilen je bil nadalje primer dunajskega študenta Reinharda Lobeja. Le-tega so zaprli zgolj zaradi tega, ker je opazoval heimatdienstovsko zborovanje. Lobe niti ni Slovenec, prav tako je Dunajčanka Ingrid Weber izjavila, da je šele zaradi ravnanja žandarmerije z njo postala simpatizerka Slovencev. Podobno je žandarmerija ukrepala pozneje v Sinči vasi pred žandarmerijsko postajo, kjer so bili priprti nekateri od tistih enajstih, ki jih je žandarmerija aretirala v Škocijanu.

Tam je žandarmerija aretirala nadaljnjih petnajst Slovencev, brez da bi se ozirala na to, če so sploh kaj storili. Več žandarjev, ki so se tja pripeljali z motornimi kolesi ter nato napravili lov na okoli stoječe Slovence, je pozneje izjavilo, da niso videli, da bi tamkaj zbrani Slovenci kaj protizakonitega napravili, toda preko policijskega oddajnika so dobili nalog, naj „okrepijo“ posadko na žandarmerijski postaji. Način, kako so nagnali zbrane Slovence, ki so zunaj zgolj mirno čakali na usodo in izpustitev priprtih, je pri njih vzbudil vtis aretacije, proti kateri bi vsak odpor bil zamen.

Poglavje posebne vrste je v tej zvezi primer odvetnika dr. Janka Tischlerja. Le-ta je bil obveščen, da so v Škocijanu aretirali njegovega sina in se hotel pozanimati o njegovi usodi. Ko je žandarje povprašal po sinu, so kar očeta tudi priprli, akoravno se je izkazal za odvetniško legitimacijo. Prijeli so ga ter ga zavlekli v prvo nadstropje ter ga vrgli v sobo, kjer so bili zbrani ostali v Sinči vasi pri-

(Dalje na 8. strani)

Napovedane revolucije se ne zgodijo. Koroški dnevniki so napovedali — prav tako kot celo APA — naval protiaustrijskega pisanja kot sad obiska jugoslovanskih časnikarjev na Koroškem (kot da bi obisk sam že zahteval, da se piše, kot to pač zahtevajo gostitelji). Slovenski časopisi niso žive požrli koroške politike.

Pač pa so novinarji iz Slovenije na lastni koži doživeli potvarjanje in manipulacijo koroških časopisov. Kajti obiska časnikarjev iz sosednje države niso nikakor mogli označiti kot klofuto „nespravljivim“ koroškim Slovincem, češ manjšinski problem ni vse in je treba gledati važnejše stvari. Novinarji iz Slovenije so ostali pri načelu: slovenska manjšina je bistven del celega slovenskega naroda in pri odnosih s Koroško je odnos

do nje merilo. Propagandnega efekta torej ni bilo.

Ker resnica ni odgovarjala predstavam koroškega večinskega tiska, je bilo treba potek obiska primerno prilagoditi, da bi koroški bralci le še prišli na svoj račun, „neprijetnosti“ tega obiska se v koroških dnevnikih niso zgodile.

Vsekakor so se časnikarji iz Slovenije prejšnji četrtek čudili, da je v koroških dnevnikih v poročilu o tiskovni konferenci deželnega glavarja Wagnerja prišel skoraj izključno le Wagner do besede, kot da bi imel Wagner monolog. Vprašanja in pomisleki Wagnerjevih gostov niso prišli do izraza. Pač pa Wagnerjev poziv, naj si ogledajo položaj narodnih skupnosti prav zunaj po vaseh, da bi se prepričali, kako v resnici živijo. Tja v eno od vasi — v Škocijan

so se slovenski novinarji tako po Wagnerjevi konferenci tudi podali, vendar so dobili prav obratno sliko, kot jo jim je skušal predstaviti Wagner. Občinski mandatarji slovenske liste v Škocijanu in Pliberku so namreč seznanili novinarje s konkretnimi primeri diskriminacije: da je označil šolski ravnatelj razred, kjer je več učencev prijavljenih tudi k dvojezičnemu pouku, kot razred z lepoto napako. Da je dobil nacistični so-sed slovenskega mandatarja koncesijo za gostinski obrat celo sezono prej kakor slovenski so-sed, akoravno sta oba istočasno vložila prošnjo. Na-

koroškim Slovincem, da menda tudi zastopnika obeh osrednjih organizacij v njem pisati. Mimogrede povedano: seveda Stritzl ni mogel odgovoriti na vprašanje, kdaj je zadnjič prišel dr. Zwitter v majhnem formatu do besede, pa tudi o dr. Grilcu tega ni mogel povedati. Na tiskovni konferenci NSKS in ZSO pa si je tudi Stritzl moral pustiti dopovedati, ko je zahteval po dokazih za neobjektivno poročanje v svojem lističu, da je ni treba dolgo iskati, temveč treba le vzeti kot primer neobjektivnosti njegovo zgoraj navedeno poročilo. Pa tudi manjšinski eksperti, s ka-

Prav tako je učitelj Jožko Wrolich ilustriral z nekaj konkretnimi primeri, kako dvojezičnost izgleda v praksi, kljub zakonskim določilom: ko je dobil kazensko odredbo za napačno parkiranje v nemščini, je odpisal, da je pripravljen plačati, vendar hoče odredbo v slovenščini. V večini primerov se je oblast raje odpovedala denarju, v treh primerih pa je odpisala v slovenščini, toda v jeziku, ki je bil popolnoma nesprejemljiv in s tolikšnimi napakami in popačenji, da je pomenil pravo žalitev za vsakega Slovenca. Povrh tega norčevanje iz sloven-

Priče koroških manipulacij

dalje, da je kredit skrajno otežkočen, če zve nemški deželni denarni zavod, da je zaprosil zanj Slovenec, akoravno dežela pospešuje takšne kredite. In tako dalje in tako dalje.

Ta dejstva pa naslednji dan niso bila omenjena v koroških dnevnikih, akoravno so bili prav tako navzoči koroški novinarji. V cerkvenem malem formatu je bilo sicer objavljeno več kot poldrugo stran dolgo poročilo o poteku obiska slovenskih časnikarjev, toda le o postajah pri deželnem glavarju in intendantu ORF-a Willnerju. O obisku pri slovenskih mandatarjih so poročali le v maloštevilnih vrsticah, pa še tam so z nestvarnim podnaslovom hoteli diskvalificirati slovenske argumente.

Na četrtkovi tiskovni konferenci osrednjih organizacij koroških Slovencev pa je prišla ura resnice tudi za Heinza Stritzla, zastopnika Kleine Zeitung. Le-ta se je že dan poprej bahal, češ kako objektivni je njegov listič in kako naklonjen

terimi se je Stritzl tako hvalil, da pridejo v njegovem lističu do besede, so eksperti le tako dolgo, dokler so Stritzlu po volji. Npr. znani strokovnjak za manjšinska vprašanja prof. Veiter v Kleine Zeitung ne sme več pisati. Sedaj im „Kleine“ druge strokovnjake. Kdo je strokovnjak, odločajo očitno pisuni majhnega formata sami. Prav tako kot hoče Wagner videti zastopnike NSKS in ZSO kot voditelje slovenske narodne skupnosti le tako dolgo, kot bo trajala njegova milost napram njim.

Razen socialističnega glasila pa tudi nihče ni omenil pogumnega nastopa slovenskega rojaka Lojzeta Trunka v Bekštanj, ki je dejal, da se Wagner moti, če misli, da bodo koroški Slovenci v narodnostnem vprašanju sledili njemu. Trunk, ki je sam član in bil dolgoletni funkcionar SPÖ, je dejal, da bodo tisti Slovenci, ki so člani političnih strank, tudi v prihodnje v narodnopolitičnih vprašanjih zaupali obema osrednjima organizacijama. Bil je za njega težek trenutek, ko je moral spoznati, kako ravna socialistična stranka s koroškimi Slovenci. Trunk je prosil navzočega predsednika kluba socialističnih poslancev v deželnem zboru inž. Sereinigga, naj vzame to držo na znanje in jo razume. Sereinigg je prikimal...

skega jezika sploh ni bilo podpisano...

Do viška pa je prišlo šele po odhodu slovenskih časnikarjev v domovino. V Volkszeitung „Ing.“ Eduard Pust ni le zavijal dejstev, temveč se ni le dolgo in široko lagal. Čeprav je bil sam navzoč na tiskovni konferenci deželnega glavarja, je pisal, da so slovenski novinarji Wagnerja sicer poslušali, da pa nihče ni mignil niti z mezinom, da bi si zapisoval njegova izvajanja. Dalje je pisal, da noben od gledalcev in poslušalcev RTV Ljubljane ne bi kaj slišal o Wagnerju. Kljub temu, da je videl na lastne oči, da temu ni tako, se je Pust v svojem časopisu lagal brez vsakega sramu. V resnici pa je vsak videl, kako pridno so si zabeleževali slovenski novinarji nadvse zanimive Wagnerjeve izjave. Ironija ob robu: pred Pustovim nosom pa je snemala RTV Ljubljana skoraj vsa Wagnerjeva izvajanja in je prekinila delo le tedaj, ko je treba bilo menjati filme. Iz svoje novinarske prakse ne vem, da bi kdaj ORF tako intenzivno snemal Wagnerja. Toda Pust se je raje lagal svojim bralcem, katerih število postaja vedno manjše. Časopis se s tem ne bo rešil pred poginom, le slovenski novinarji so dejansko bili prepadeni nad takimi neodkritimi novinarskimi metodami na Koroškem.

K slikam: edini pozitivni moment tega obiska je bila izjava koroškega intendantu ORF-a Willnerja, da bo od drugega leta naprej več slovenskih oddaj. — Zgoraj: diskusija na ORF-u. — Spodaj: občinski mandatarji Škocijana in Pliberka s slovenskimi časnikarji.

Pismo bralcev:

KAM PLOVE SAK?

To vprašanje se po poteku letošnje jesenske sezone v nogometnem moštvu 1. razreda naravnost vsiljuje. SAK, ki je v nogometnem letu 1975/76 končno dosegel vstop v 1. razred, kaže proti koncu letošnje jesenske nogometne sezone znamenja svojega notranjega razkroja. V sedmih igrah je v tej sezoni zdrknul na deveto od dvanajstih mest. V sedmih igrah, ki jih je v tej sezoni igral, je zmagal le v dveh, eno je igral neodločeno, štiri pa je izgubil. S tem je dosegel 5 točk, medtem ko jih ima prvo moštvo v isti skupini enajst, najslabše moštvo (DSG Borovlje) pa 2.

Opazovalci iger SAK se v zadnjem času sprašujemo, zakaj je to moštvo po vzponih v letih 1974 in 1976 tako klecnilo?

Naj mi bo dovoljeno, da v skrbi za nadaljnjo usodo SAK na to vprašanje odgovorjam s svojega stališča. Doslej je prišel SAK „na konja“ samo enkrat in sicer takrat, ko je zaupal v lastne sile in se ni briga za import trenerjev in igralcev. Ob vstopu v nogometno leto 1975/76 je v SAK veljalo geslo: z lastnimi silami v prvi razred. V istem letu je bilo reaktivirano tudi mladinsko moštvo, ki je krasno prestalo svojo prvo preizkušnjo.

Vse to je bilo mogoče le, ker je v odboru zavladovala enodušnost v prizadevanjih in ker je le-ta izžarevala tako na tedanji kader igralcev kot tudi na člane in prijatelje SAK, ki so njegovo prizadevanje podprli z izdatnimi prispevki. Tako je v tem času prišlo do dokaj homogenega vzdušja: vsi v borbo za doseg prvega mesta.

In potem so prišli nekateri, ki so se prej za SAK bore malo brigali, ki pa so se ob vstopu v prvi razred hoteli postaviti na njegovo čelo. To je bilo sicer pozdravljanje vredno, če z njimi vred ne bi prišlo do pogreškov novega vodstva SAK, se pravi do samovoljnih odločitev predsednika in njegovega tajnika, ki sta negirala pripombe ostalih odbornikov.

Po tej poti je bila iz moštva SAK jeseni 1976 in pomladi 1977 eliminirana večina starega kadra. To so bili Jože Ferra, Folti in Peter Waldhauser, Hanzi Wieser, Marijan Pandel, Mirko Singer in Beno Kraut kot „golej“ in trener. Baš ta kader pa bi bil v sklopu preostalih članov, to je Nužej Lampichlerja, Jančija Hribarja, Hanzija Woschitza in Mirka Oražaja gotovo v stanju, da bi že po prvem letu po vstopu v prvi razred dosegel svoj vstop v Vzhodno ligo.

Da do tega ni prišlo, nosita krivdo sedanjí predsednik SAK in njegov tajnik, ki sta se lotila politike samovladanja brez potrebne zaslombe v odboru in med članstvom. Bilanca take politike je bila:

● ponoven import trenerjev in igralcev,

● naraščajoča negotovost v moštvi SAK in

● čedalje večje nezanimanje članov in prijateljev SAK do iger in v njegov nadaljnji razvoj.

Ob vsej tej kritiki pa bodi tudi nedvoumno povedano, da zasluži vsi igralci priznanje za svoja prizadevanja. Le-ti niso krivi, da je moštvo postalo „krdelo izgubljenih ovc“. Krivo je tega vodstvo SAK in od njega tako nesrečno izbrani trenerji, ki ne vedo, da znajo tudi koroški Slovenci igrati nogomet in ga pospeševati.

Blaž Singer

DOM v TINJAH

Zadnje romanje v letošnji jeseni
NA SVETO GORO

v četrtek, 20. oktobra 1977.
Prijava sprejema Dom v Tinjah,
do 14. oktobra 1977.

Zlata poroka Vognarjevih staršev na Bistrici

Na prvo nedeljo v oktobru je doživel Šmihel izredno slovesnost — zlato poroko Cirila in Julijane Rudolf. Človek, ki ne bi poznal njunih dejanskih rojstnih podatkov, ki bi ne vedel, da sta 3. oktobra 1927 sklenila svoj zakon, bi temu mladostno svežemu paru raje prisodil srebrni jubilej. Vendar 50 let zakonskega življenja je nedvoumno izpričano po matičnih knjigah, četudi sta njuna obraza še mladostna, noge prožne, hrbta ravna, misli jasne in besede duhovite.

Ako dva zakonca do te starosti ohranita takšno svežost, potem moramo to imenovati poseben božji dar.

In za ta dar in še za mnogo drugih sta se prišla jubilanta v spremstvu dragih svojcev in prijateljev Bogu zahvaliti.

Jubilantov rodni dom je bil v Žvabeku in žena jublantanja prihaja iz Vogrč.

Kje in kdaj sta se spoznala in kdaj je poklonila Julia Cirilu prvi pušelj, to nam nista hotela povedati je pač njuna skrivnost. Vsekakor sta si svojčas ustvarila na Bistrici pri Vognarju svoj lični skromni domek. Čedna, napol lesena hišica s kolarsko delavnico, kjer Ciril kot upokojeni kolarski mojster in daleč naokrog priljubljeni „vsezna“ še danes ne miruje, ker mu pač ljudje ne dajo pokoja. Vedno še popravlja to in drugo, orodje onim sitnežem, ki zmeraj kaj polomijo in se potem zatečejo k njemu, češ: „Ciril bo že zopet popravil.“ In dobrohotni, šaljivi mojster res nobenega ne odžene, vsakemu skuša ustreči, če drugače ne gre, pa naredi novo kosišče, ali novo kolo.

K tej mojstrovi dobrohotnosti pa

v veliki meri prispeva tudi Julia s svojo vedno dobro voljo. Tako je pri Vognarjevih res košček božje sreče doma. Tu bi bil nad vhomom res umesten znani napis: „Kjer je vera, tam je upanje, kjer je upanje, tam je ljubezen in kjer je ljubezen, tam je Bog in kjer je Bog, tam ni nadlog!“

Vendar lega tudi na ta srečni domek rahla senca: jubilanta sta na stara leta ostala sama!

Pet zdravih in brihtnih otrok sta vzgojila: 4 čvrste, zmogljive fante in eno dekle. Zadnja menda po globini in modrosti pretehta vse svoje štiri brate! Vseh pet si je že ustvarilo svojo družino in so srečni in zadovoljni.

Radi prihajajo od časa do časa domov, da se ogrejejo ob vedno toplem ognjišču rodnega doma. Da se ta nikdar ne ohladi, temveč izžareva vedno zopet novo ljubezen, zato skrbita Ciril in Julia. Zmeraj pomeni za nju velik praznik, če se

tu pa tam domače gnezdece zopet napolni z vsemi petimi odletelimi „mladiči“. Ob takih slovesnih prilikah speče v kuhinjski vedi večja mama „fancate“ in očka Ciril prinese iz kleti z domače trte pride-lano „črnino“ in hiša je vsaj za nekaj ur polna prijetne družinske domačnosti.

V nedeljo, 2. oktobra, sta jubilanta obhajala, obdana od otrok, vnukov, sorodnikov in prijateljev, svojo zlato poroko. Kakor onega 3. oktobra 1927 sta stopila pred božji oltar farne cerkve v Šmihelu ter tam s hvaležnim srcem obnovila svojo pred 50 leti dano obljubo. Na novo sta zopet postavila svoje duhovne in telesne moči Bogu na razpolago ter se mu zahvalila za vse številne darove, katerih sta bila doslej deležna na skupni življenjski poti.

V cerkveni slovesnosti je prišla predvsem do izraza vodilna misel, da sloni trajna družinska sreča v tesnem in vsestransko zaupnem odnosu med zakonci na eni strani in med njimi in Bogom na drugi strani. Ob svoji petdesetletnici sta slavljence verjetno gledala naprej in nazaj. Gotovo sta se ustavila ob veseljih, pa tudi bridkih postajah njune skupne življenjske poti. Morda sta ob tej priliki nanovo spoznala, da mora vsak trajno srečni zakon biti sklenjen v troje, to se pravi, da naj bo kot tretji partner vključen tudi Kristus, ki vodi, dviga in krepi zakonca, da v preizkušnjah ne omagata.

Po ganljivi cerkveni slovesnosti je nas slavnostno obmisle pri Liku povezovalo v pravi domačnosti. Veselo smehljajoči obrazi so pričali, da to lepo slavlje ni osrečevalo samo jubilanta, tudi lica pete-

rih otrok in vnukov so žarela v otroški sreči in ljubezni do staršev oziroma do starega očeta in mame.

Pa tudi farno občestvo se je veselilo ob tem prazniškem dogodku. Jubilant je vendar dolgoletni zaslužni cerkveni ključar.

Domači pevski zbor pod vodstvom organista Miha Sadjaka je pri cerkvenem in izvenckvenem slavlju skrbel za izbrano petje.

Naj bi jublanta v polni posesti svojih moči še zdrava obhajala tudi svojo biserno poroko. To vama želimo in iz srca čestitamo vsi šmihelski sofarani!

PRIREDITVE

SPD „ZARJA“ V ŽELEZNI KAPLI vabi na

PROSLAVO 70-LETNICE OBSTOJA

v nedeljo, 16. oktobra 1977, v Železni Kapli.

Spored: Ob 10. uri spomin-ska maša, ob 13.30 godba na piha-la iz Slovenskih Konjic, ob 14. uri slavnostna prireditve v farni dvorani.

Sodelujejo: Moški in mešani pevski zbor, tamburaški zbor, pionirska folklorna skupina in folklorna skupina odraslih; vsi SPD „Zarja“.

KONCERT

Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentvidu v Podjuni

Kraj: Šentprimoz, pri Voglu

Čas: sobota, 15. 10. 1977, ob 20.00

Nastopajo: Moški in mešani zbor PD „Svoboda“ iz Primskove in mešani zbor SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „BILKA“ BILČOVSKO vabi na

SLAVNOSTNI KONCERT

OB 65. OBLETNICI OBSTOJA

Pojejo moški in mešani zbor „Bilke“ Bilčovski ter Študentski oktet iz Ljubljane.

Koncert bo v nedeljo, 23. oktobra 1977, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Vsi prisrčno vabljeni!

PEVSKI VEČER NARODNIH IN UMETNIH PESMI

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah

Kraj: Kulturni dom v Ločah

Čas: sobota, 22. 10. 1977, ob 20.00

Nastopajo: Gorenjski kvintet iz Naklega — Slovenija

Quartett Bleiberg

Jugendknappenquartett Bleiberg

kvartet iz Slov. Plajberka

ter pevci domačega društva.

Program povezuje dr. Reginald Vospersnik.

Vljudno Vas vabimo na predavanje in razgovor s pisateljem

LEOPOLDOM SUHODOLČANOM

v petek, dne 21. oktobra 1977, ob 19. uri v „avli slovenici“, Paulitsch-gasse 5—7.

V okviru Borštnikovega srečanja gostuje ansambel SNG iz Maribora z veseloigro Mirka Mahniča

„ZE ČRIČEK PREPEVA“

ali velika beseda v mariborski čitalnici

v nedeljo, 23. oktobra 1977, ob 19.30 pri Šoštarju.

Slovenska prosvetna zveza

„SREČANJE MLADIH VARČEVALCEV“

Prireditelj: Posojilnica Dobrla vas

Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi

Čas: nedelja, 23. 10. 1977, ob 14.00

KOTMARA VAS:

Kot običajno — le komu v korist?

Za 10. oktober je treba nekatere kroge na Koroškem meriti s posebnimi merili, tehtati pa s posebnimi tehtnicami. Tudi zadnji 10. oktober je dokazal, da nemškošovinističnim krogom v deželi, ki si lastijo že edino pravico za zastopanje koroških interesov, nikakor ni do sprave s Slovenci. Edini korak koroških Slovencev, ki bi ga mogoče še odobraval, bi bila popolna kapitulacija in odpoved nadaljnjemu boju za enakopravnost, kot nam je obljubljena v avstrijski državni pogodbi od 15. 5. 1955, temeljnem kamnu avstrijske suverenosti in neodvisnosti.

Za 10. oktober so se vrstile proslave, goreli so kresovi, „poklicani“ ljudje so govorili govore, ob katerih so se morali zježiti lasje vsakemu količkaj pošteno in demokratično mislečemu človeku.

Bilo je proslava mnogo, mnogo je zgorelo kresov, mnogim so se zježili lasje; še več pa je bilo — ne samo verjetno — tistih, ki so tako ali drugače odobraval ta obupni desetooktobrski cirkus in ploskali, zamaknjeni in solzni, a tudi s sovraštvom v očeh — do pesti še ni smelo seči — nastopajočim. Toda to niso bili cirkuški klavni, ki so tam nastopali, njihovo — včasih že histerično — vpitje nas je spominjalo na ostudno grozno zgodovinsko, historično obdobje, ko so množice samo še ploskale v svoji histerični zamaknjenosti lajanju svojih idolov.

Za take „velike“ proslave je treba tudi priganjačev. Najboljše in najbolj enostavno je, če so to uradne osebe. Ena izmed takih „uradnih“ oseb je tudi kotmirški osnovnošolski ravnatelj gospod — oprostite, Herr Thomas Kordes, o katerem je znano širom po naši južnokoroški zemlji, da se je naučil pri Komarju na Proboju od svo-

je mame govoriti samo slovensko.

Nekaj dni pred letošnjim 10. oktobrom je delil gospod Herr Thomas Kordes v svoji funkciji kot ravnatelj v kotmirški šoli učencem in učenkam vabila zveze koroških brambovcv v Kotmari vasi (Kärntner Abwehrkämpferbund, Ortsgruppe Köttmannsdorf) za brambovsko proslavo na Talirju pri Kotmari vasi.

Šolsko oblast vprašamo, če sme šolski ravnatelj ali kdorkoli deliti v šoli vabila za tako, v tem primeru za abverkempfersko prireditve.

V tem posebnem primeru pa še za prireditve, ki nikakor ne služijo pošteni pomiritvi in enakopravnosti v deželi.

To vprašanje je sicer važno, še bolj bi nas zanimal odgovor in primerni ukrepi pristojnih oblasti. Zanimalo bi nas pa predvsem, če je kotmirški ravnatelj Kordes v svoji uradni funkciji že kdajkoli vabil učence in učitelje na kako proslavo v spomin zmagi nad nacizmom, najbolj gnusnim zlom, ki je kdajkoli zajelo človeštvo, našo Koroško pa še prav posebno.

Kärntner Abwehrkämpferbund
Ortsgruppe Köttmannsdorf

29. September 1977

Liebe Gemeindebürger!

Der KÄRNTNER ABWEHRKÄMPFERBUND, Ortsgruppe Köttmannsdorf, veranstaltet am Sonntag, den 9. Oktober 1977 eine schlichte Gedenkfeier mit Abbrennen eines Höhenfeuers am Teller.

Wir machen dies wie alle Jahre aus Dankbarkeit an unsere alten Abwehrkämpfer und an die Kärntner Bevölkerung von 1920, die uns ein freies und ungeteiltes Kärnten erhalten haben.

Zu dieser Feierstunde laden wir die Bevölkerung von Köttmannsdorf und die Schuljugend herzlichst ein.

Treffpunkt: Schulhof Köttmannsdorf

Zeit: 9.10.1977, 18.00 Uhr
18.00 bis 18.30 Uhr Ausgabe von Fackeln
18.45 Uhr Kranzniederlegung Kriegerdenkmal
bis 19.15 Uhr Fackelzug zum Teller
ab 19.15 Uhr Feierstunde mit anschließenden volkstümlichen Vorträgen

Liebe Köttmannsdorfer Bürger, kommt recht zahlreich !!!

Mit freundlichen Grüßen, der Vorstand

KÄRNTNER ABWEHRKÄMPFERBUND,
Ortsgruppe Köttmannsdorf

Tretja nemška knjiga Leva Detela

V izložbah dunajskih, berlinskih, zahodnonemških in švicarskih vidnejših knjigarn se je septembra pojavila nova, tretja, nemška Detelova knjižna publikacija. Knjiga, pravzaprav grotesken in parodističen kratek roman, se imenuje v nemščini „Die Königsstatue“. Avtor je priredil svoje sprva v slovenščini napisano delo „Kraljev kip“ (v slovenščini je izšlo leta 1970 v Londonu) najnovejšemu literarnemu razvoju. V tem smislu je nemški tekst nekoliko drugačen tako v stavčnem izrazu kot tudi v določeni metaforični intenziteti od slovenske prvotne variante.

Detelova knjiga je izšla pri novi dunajski založbi „Rhombus Verlag“. Vodja založbe Vintila Ivanceanu, romunskega porekla, a sedaj v Avstriji živeči znani pisatelj, si je znal pridobiti naklonjenost ene najvidnejših knjigotrških mrež na nemškem prostoru, tako da se knjige nove založbe pojavljajo v knjigarnah skupaj s knjigami nekaterih najvidnejših nemških založb.

Detelova knjiga je natisnjena na zelo dobrem papirju in v nadvse učinkovitem tisku. Na kratko je že tudi bila predstavljena v prvem programu avstrijske televizije.

Istočasno z Detelovo novo knjigo sta pri isti založbi izšli moderni literarni deli Liesl Ujvary in Johanna Miletitsa, po izvoru hrvaškega

gradiščanskega rodu. Nova Detelova knjiga stane 20 nemških mark, oziroma 122 šilingov (približno 6500 italijanskih lir).

Lev Detela je pravkar dokončal dve novi daljši nemški prozni deli. Za roman „Pogovori pod tovarniškimi dimniki“ (Gespräche unter den Fabrikschornsteinen) je letos spomladi prejel literarno štipendijo mesta Dunaj, kar mu je omogočilo dokončati delo. Letos poleti

pa je dokončal še en roman „Spoštovanje vzbujajoče kretnje vlada-nja“ (Imponiergebärden des Herrschens). Za obe deli že ima založnika, zato bosta izšli v doglednem času. — V slovenščini pa bo Detela v kratkem izdal svoj obširni, v esejiistični obliki napisani pregled delovanja „Povojnih slovenskih koroških pesnikov in pisateljev“. Knjiga bo izšla pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU DOM PROSVETE V TINJAH

LUTKA JE SKRB ZA SLOVENSKEGA OTROKA —
ODPIRA MU PROSTOR ZA GLEDALIŠKO KULTURO

KDZ in Dom v Tinjah vas vabita na

srečanje z lutkarji

Čas: nedelja, 16. oktobra 1977, od 10. do 18. ure
Kraj: Dom prosvete v Tinjah

Vabljeni so:

učiteljice in učitelji, voditeljice in voditelji otroških skupin, otroške vrtnarice in drugi vzgojitelji.

Na to srečanje smo povabili tudi odlične predavatelje, ki se že dolga leta ukvarjajo z lutkarstvom v Sloveniji.

- Režiser Tine Varl, mentor lutkovne skupine Koroške dijaške zveze, bo predaval o razvoju slovenskega lutkarstva.
- Režiser Marjan Belina o režiji lutkovne igre.
- Dipl. arh. Breda Varl bo predavala o likovnem razvoju lutk.

Obenem smo povabili tudi lutkovni skupini KDZ in SPD „Bisernica“ iz Celovca, ki bosta uprizorili igri Marjana Beline „UŽALJENI MEDVEDEK“ in „PAVLIHA IN ZAKLAD“.

Prispevek: za kosilo in malico: 70.— šil. — za režijske stroške 20.— šil.

Zaradi olajšave potrebnih priprav Vas nujno prosimo, da svojo udeležbo prijavite do petka, 14. oktobra 1977, na tel. številko:

KKZ 0 42 22 / 72 5 65 / 24 ali Tinje 0 42 39 / 642.

Za organizacijo srečanja:

KKZ
Nužej Tolmajer

D v T
Jože Kopeinig

1. SLOVENSKA ŠOLA V CELOVCU

Pouk slovenščine se bo pričel v petek, 14. oktobra 1977, ob 14. uri v Mohorjevi hiši, vhod 10.-Oktober-Straße 25/I. Pouk bo ob petkih od 14. do 16. ure.

2. CICIBAN TELOVADI

Telovadba za otroke bo vsak petek od 16. do 17. ure v telovadnici Gimnazije za Slovence, Eben-talerstraße 14, v Celovcu.

3. USTANOVNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA „NAŠ OTROK“ v ponedeljek, 24. oktobra 1977, ob 20. uri v dvorani Mohorjeve hiše, vhod 10.-Oktober-Straße 25/I.

ZAKAJ NOVO DRUŠTVO?

V Celovcu in okolici slovenski otroci nimajo možnosti, da bi izven družinskega kroga spoznavali slovenski jezik in slovensko kulturo. Niti v mestnih vrtcih, niti v ljudskih šolah ne slišijo slovenske besede.

Namen društva je torej, da tej veliki potrebi odpomore in ustanovi otroški vrtec s slovenskim in nemškim občevalnim jezikom ter omogoča otrokom v predšolski dobi in v dobi obveznega šolanja, da se učijo slovenščine in seznajajo s slovensko kulturo.

Pripravljalni odbor je že lansko šolsko leto in tudi letos organiziral pouk slovenščine za otroke in telovadne ure. Še neuresničen načrt je otroški vrtec. Da se bo delo učinkoviteje opravljalo, so dosedanjí sodelavci sklenili ustanoviti formalno-pravno društvo. Vse, ki želijo pri omenjenih načrtih sodelovati, vabimo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora.

Pripravljalni odbor

KOŽENTAVRA

V Kožentavri, v boroveljski občini, je 8. oktobra, tik pred polnočjo, 21-letni orodjar Janko Poganič iz Trnja s svojim osebnim

vozom, verjetno zaradi prehitre vožnje, zašel z Ljubeljske državne ceste, pri tem je trčil v bližini stoječi avtomobil, nato pa se zaletel v hišni zid. Poganič in njegovi sopotniki: 20-letni električar Jože Kornprat iz Struge, ter dvojčka Franc in Hanzi Ogris (17 let) iz Babnjaka (Svetna vas) so bili težje in lažje ranjeni.

ŠENTJAKOB V ROŽU

(Nastop kamniškega zbora „Lira“)

V nedeljo, 2. oktobra 1977, je nastopil pri nas na povabilo SPD Rož, pevski zbor „Lira“ iz Kamnika, eden najboljših moških zborov v SR Sloveniji. S svojim ubranim in visoko kvalitetnim petjem je navdušil številno občinstvo s koroškimi pesmimi, pesmimi iz drugih slovenskih krajev ter pesmimi raznih jugoslovanskih narodov. V prvem delu so nam peli umetne, v drugem pa narodne pesmi.

Kot že rečeno, kamniški pevci so nas navdušili s svojim izredno kvalitetnim petjem. Z istim sporedom so se tudi podali te dni na daljšo koncertno turnejo na Nizozemsko. Škoda, da se niso mogli prepričati o izredni kvaliteti zbora in da niso mogli slišati prekrasnega petja naši zastopniki iz Celovca.

RAZSTAVA PROFESORJA GOJMIRA ANTONA KOSA

V galeriji „aula slovenica“ v Celovcu so v torek odprli razstavo olj akademika prof. Gojmira Antona Kosa (1896—1970).

Razstava bo odprta do 28. oktobra 1977 od ponedeljka do petka med 13. in 17. uro.

Več o tem prihodnjič.

Berite in širite „nt“!

Mit dem Jubiläumspreis danken wir für 50 Millionen mal Vertrauen!

Dieses millionenfache Vertrauen der qualitäts- und preisbewußten Hausfrauen wurde bewiesen, als im September der 50millionste Liter Kronen Öl abgefüllt wurde. Vertrauen zu unübertroffener Qualität. Dafür bedankt sich Kronen Öl bei allen Hausfrauen mit einem unübertroffen günstigen Preis: dem Jubiläumspreis – jetzt bei Ihrem Kaufmann.

**Kronen
OEL**

**unübertroffene Qualität
jetzt zum unübertroffen günstigen Jubiläumspreis**

MIRKO KUMER-ČRČEJ:

(1. nadaljevanje)

Moje drugo potovanje po Nemčiji

Potoček, ki izvira globoko med planinami in spremlja železnico po dolini navzdol, postaja vedno večji, spremeni se v široko reko, ki žene električne naprave in daje tok za železnico in industrijo. Prej ozka dolinica se odpre, pojavijo se travniki in žitna polja, med njimi pa ljubke vasice s tipičnimi gorskimi hišicami. Danes so krite vse z opeko, nekdanj so pa imele lesene strehe, obložene s kamenjem.

Čedalje več polja in hiš je videti ob progi, gore ostajajo za nami. Križamo se z Tursko avtocesto, ki pelje visoko čez železnico na betonskih mostovih. Še malo pa zdrčimo v ogromni kolodvor mesta Salzburg. Ta je tako velik kot dva beljaška skupaj. Tu se križajo proge sever-jug in vzhod-zahod.

Mesto Salzburg leži čisto blizu državne meje z Nemčijo. Zato vidimo bavarske carinike že tukaj v Avstriji na kolodvoru. Vendar je meja med obema državama zelo odprta. Pokazali smo naše potne liste le od daleč, prtljage pa sploh niso pregledovali. Menda že na obrazu poznajo nedolžne turiste od nevarnih tihotapcev hašiša in drugih mamil. Take reči pa tihotapijo bolj v avtomobilih kot po železnici, zato se za nas niso zanimali.

V Nemčiji smo videli zelo veliko govedi na paši. Cele črede rdečelisastih krav so se pasle po sočnati travi. Tu je mleka in mesa v izobilju. Zato se tako branijo uvoza našega mleka in pitane govedi. Sedaj sami izvažajo v Italijo.

Tudi žito je bilo bujne rasti in popolnoma brez plevla. Tu je res blagoslovljena zemlja, ki daje bogate pridelke. Zato se je tukaj že od nekdanj ljudstvo zelo množilo, ker je imelo dosti kruha. Ko jih je bilo le preveč, so tiščali preko gora na jug. Od tukaj so prišli bojevit Bajuvari Karantancem na pomoč, da so skupno z njimi potokli roparske Obre. Za to uslugo pa so morali Slovenci oddati svojo neodvisnost. Začelo se je „mirno sožitje narodov v skupni domovini“, ki je trajalo čez tisoč let. Večina Slovencev je leta 1918 iz tega sožitja odšla, le koroški Slovenci so ostali svoji domovini zvesti, za kar so bili po skoro šestdesetih letih poplačani, s tem da so jim vse tri v dunajskem parlamentu zastopane stranke enoglasno sklenile

zakon o narodnih skupinah. To je baje najboljši zakon, ki je bil kdaj o tej zadevi sklenjen. Vsem je zelo pogodu, samo tistim ne, za katere je bil narejen.

Ob takem razmišljanju smo obvozili zgodovinske kraje ob chiemskem jezeru in se bližali bavarskemu glavnemu mestu Münchnu.

Tam se bo treba presesti na vlak, ki vozi v Stuttgart, kamor so namenjeni sopotniki Slovenci. Za presesti pa je le tri minute časa. Oni so mladi in hitri, njim bo to že uspelo; meni pa najbrž ne, ker je moj datum bolj visok. Imam pa možnost, da se peljem po drugem tiru, preko Nürnberga in Frankfurta, v Bonn. Pri tej zvezi pa imam pol ure časa za presedanje. In ker bom ob tej progi videl dozda še nepoznane kraje, sem se odločil za to drugo možnost. Poslovil sem se od Slovencev, ki so se nato kar zgubili v množici potnikov na münchenskem kolodvoru.

MARIJ ČUK:

Izgubljeni boj

Korajžo v roke, fant,
metlo pod noge
pa poleti v grozeče strmine,
ne boj se enookih ljudi,
ne boj se nasadov strupenih laži.

Svet hropi pred teboj,
poraženi so vsi Aristoteli,
vihravi Cezarji in svetli Prešerni,
vse se zvrtača v črne zarje,
narava beži pred pretečimi sonci.

Hrumeče se plazi mlad ocean,
le metlo pod noge, ljudje,
da ostane svet čisto gol
in samemu sebi neznan.
(Iz zbirke „Svet in ljudje“)

Poiskal sem si moj vlak in dobil v njem udoben sedež. Kmalu so ga potegnili iz kolodvora in že je šlo dalje proti severu. Zemlja je tukaj nizka, zato jo imenujejo Niederbayern. Ni pa povsem ravna, ampak nalahko valovita. Ob nižjih krajih tečejo mali potočki ali večje drage, ki se nekje zlivajo v reke. Ob teh vodah raste listnato drevje

in višje grmovje, ki daje pokrajini tipično sliko nižavskega polja. Tudi tukaj je bilo polje skrbno obdelano in posevki čedni, brez plevla. Nikjer nisem videl osata ali pa divje redkve, povsod pa sledove traktorjevih koles, ki so potlačila žito, ko so ga škropili proti plevlu.

Ponekod smo videli, da nekaj sejejo. Vprašal sem sopotnika, ki je tudi opazoval pokrajino skozi okno, kaj bi sedaj prvega julija sejali. „Koruzo za jesensko krmo,“ je bil odgovor.

Pobrali so že zgodnji krompir in da bi zemlja ne ležala neplodna, ji hitro vsadijo prigradno koruzo, ki še doraste do zrelosti za siliranje. To se pa lahko naredi le na plitvih peščenih tleh, ki se hitro ogrejejo.

Videli smo tudi veliko že zrelega ozimnega ječmena. „To so nam prinesli priseljenci iz Romunije. Prej ozimnega ječmena pri nas nismo pridelovali; sedaj se pa vedno bolj širi. Tudi za njim je mogoče pridelovati še jesensko krmo.“

V teh krajih z lažjo zemljo nismo videli živine na paši. Krmili so jo tudi poleti v hlevih. Za zimo pa napravljali koruzno silažo kot pri nas v Podjuni.

Ta gospodarski pogovor naju je nekako gospodarsko združil. Sopotnik je v meni spoznal kmeta, jaz pa isto v njem. Povprašal me je po cilju moje poti. Ko mu povem, da se peljem obiskat mojega znanca iz bivše vojne, mi tudi on pove, da se vrača prav s takega obiska.

(Dalje prihodnjič)

Za dobro voljo

V AMBULANTI

»Kje je pa v tej hiši zobozdravnik?«

»Pojdite v drugo nadstropje, boste že slišali, v kateri sobi je.«

PRI ŠMINKANJU

Mati je povabljen na domačo veselico in si pripravlja obleko. Štiriletni sinček pride iz kopalnice in opazuje mamico, kako se šminka in barva ustnice. Slednjič se ojunaci in reče: »Mamica, mislil sem ti voščiti lahko noč, toda poljubčka ti ne morem dati, ker sem že umit.«

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

Izbruh terorizma na Južnem Tirolskem

V zadnjem času je bilo izvršenih več terorističnih dejanj na Južnem Tirolskem. Na vlakih, na uredništvih italijanskih listov, ki izhajajo v deželi, ter na javnih trgih in poslopih so bile položene bombe. V zvezi s temi akcijami je bilo v Bocnu aretiranih 16 Južnih Tirolcev. Eden izmed aretirancev, 27-letni R. Plonez je ušel iz orožniške kasarne v Bocnu. Skočil je s prvega nadstropja na tla in ušel v mesto. Policija in orožništvo sta takoj izvedli veliko zasledovalno akcijo in se jima je posrečilo, mladeniča zopet zajeti v neki vasi. Dva izmed zaprtih sta bila medtem že izpuščena, in sicer nek odvetnik in nek mestni policaj iz Bocna, ki je nemškega pokoljenja.

Državni tajnik Gschnitzer je

v svojem govoru v Innsbrucku minulo nedeljo zahteval pravico samoodločbe za Južno Tirolsko ter vzel v obrambo mlade Južne Tirolce, ki, „da bi brezbrizni svet vendarle zbudili iz otopelosti, posegajo po samomorilskih sredstvih.“

Označil je za krivce tega stanja tiste, ki so za zeleno mizo odločili sedanjo usodo Južne Tirolske. Predlagal je za Južno Tirolsko podoben položaj, kot ga je imelo Posarje. Nadalje je dejal, da, ako bi se Italija odločila za to rešitev, ji bo le-ta „prinesla zelo veliko slavo. Ustvarila bi ji evropski, svetovni prestiž, pred katerim bi ponos na tako imenovano naravno mejo na Brennerju skopnel v nič,“ poroča tukajšnja „Volkszeitung“.

Sto let jezikovnega boja na Koroškem

OB IZIDU KNJIGE: „DIE SPRACHENFRAGE IN KÄRNTEN VOR 100 JAHREN UND HEUTE“

Te dni je v založbi „Narodnega sveta koroških Slovencev“ izšla v Celovcu zajetna brošura pod naslovom „Die Sprachenfrage in Kärnten vor 100 Jahren und heute“. Brošura je v prvi vrsti namenjena nemškemu bralcu in je bila dostavljena tudi vsem vidnim osebnostim in ustanovam zasebnega in javnega značaja v Avstriji, ki imajo opravka s koroškimi problemi. Poslali so jo tudi vsem večjim univerzam ter pomembnejšim knjižnicam v svobodnem svetu.

Ta prepotrebna knjižica je izpolnila veliko vrzel v koroški publicistiki, kajti, kdorkoli se peča z našimi vprašanji, je že moral ugotoviti, da tako na Koroškem kakor tudi izven meja naše dežele vlada naravnost porazna nepoučenost ter mnogokrat dobro namerni ljudje za-

padejo zavestno potvorjenim informacijam in poročilom nepopoljšljivcev, ki se ne morejo otresti okovov preteklosti.

Vrednost knjižice je predvsem v njeni dokumentarnosti. Sestavljalec se je namenoma omejil zgolj na neobhodno potrebna pojasnila, pri katerih je vsaka beseda dobro pretehtana.

Ta knjižica je neobhodno potrebna vsakemu Slovincu, kajti iz nje bo šele točno razvidel in razumel zgodovinski razvoj in sedanji položaj pri nas. Ne le, da bo marsikomu izmed nas razjasnila pojme, ampak mu bo služila pri razgovoru z našimi nemškimi sodeželani, ki so še sprejemljivi za stvarne argumente.

Naš tednik-Kronika,
7. februarja 1957

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

V SOLI

»No Metka, povej, katere domače živali poznaš!«
Metka molči. Učiteljica ji pomaga: »No, pomisli malo! Kdo ti, recimo, daje mleko?«

Metki se zjasnijo lička: »Mamica.«

KVAS

V trgovino pride dekletce po kvas. Šaljiva trgovka jo vpraša: »Kateri kvas pa dam? Za kruh ali potico?«

Dekletce se zmede in pravi: »Čakajte, grem domov mamu vprašat.«

DR. IVO ŠORLI:

5

VEČNE VEZI

POVEST

„V tem so si vsi enaki! V politiki namreč! Lastnega brata bo izročil orožnikom, če bo proti Italiji. Jaz jih v tem občudujem. Kakšne šleve smo v tem pogledu mi! In do neke mere celo Nemci. Saj sem videl, ko sem bil konfiniran na Štajerskem. Drug drugega so se ščitili: če je Avstrija pograbila človeka, ki se ji je zdel sumljiv, ga je že reševal Nemec. Ker sta si bila nekaj v rodu pradedna njunih starih tet! In zdaj se mu bo oddolžil panslavist!“

„No, da, človek je človek!“ je skomignil Kocjančič.

„In češpljeva voda vino!“ se je rogal Vodopija. „Saj preprostim ljudem ne zamerim, toda inteligenca bi morala vedeti, kaj hoče! Naš predsednik in tovariš Corrazza sta si bila gotovo dobra stara prijatelja; a ga je vendar takoj naznanil, ko se mu je bil zaradi tistega potvorjenega prevoda iz hrvaščine uprl. In tako so siromaka davi vklenjenega odgnali v Sardinijo.“

„Corrazza? Saj ni mogočel!“ je planil zaprepaščeni Kocjančič. „In ve o tem — Calmo?“

„Slišite vi, ljubi doktor Kocjančič: kakor vas imam sicer rad, bi skoraj želel, da zdaj prvega odženejo vas!“ je jezno udaril Vodopija. „Saj če ste prej za te zajce tvegali

vrat, bi človek še razumel. In morda celo odobral. Nikakor pa ni prav, da nam boste zdaj vi ali kdo drugi uspanke prepevali! Jaz vam vsem še enkrat povem, da je tu in proti tem ljudem vsak optimizem blazen! Seveda bodo v Gorici, morda celo v Trstu, kar je našega, šele pozneje davili in zadavili; toda da so kar skraja začeli tu, kjer imajo že danes vso moč, je menda dovolj dokaza, kaj nas čaka!“

VII.

Drugi dan okrog desete se je Kocjančič oglasil pri majorju Calmu, ki ga je očitno že težko čakal.

„Takoj z menoj, dragi doktor!“ je vzkliknil. „Moji ubogi ženi se je, skoraj bi rekel na srečo, prav ponoči njen napad ponovil. Tako jo najdete v stanju, kjer boste, se mi zdi, najbolje spoznali vzroke njene bolezni.“

Toda Kocjančič je bil med tem svoj načrt temeljito spremenil. Treba je, da jo zvabim v svoje stanovanje in tu v navzočnosti svojega močnega zaščitnika tako rekoč „oficielno otvorim“ svojo novo prakso! si je dejal. „Za tako preiskavo je potrebna cela vrsta instrumentov, ki jih vendar ne morem nositi s seboj!“ je pojasnil majorju.

Njegove zdravniške oči je potem predvsem osupnilo, da ni mogel zapaziti niti enega naravnost nujnih znakov bolezni, ki so jo pri bolnici ugotovili dosedanji zdravniki. Že po dobri pol uri pa je odprl vrata v prvo sobo, kjer je nestrpno čakal soprog.

„Gospod major! Zdi se mi, da sem našel!“ je nekoliko svečano izjavil. „Žolčne kamne kar z vso gotovostjo izključujem; pač pa gospo rušijo bacili legarja, ki ga je prebolela pred petimi leti. Izvršili bomo torej napad v to smer.“

„In pomisli, dragi, da me še niti eden vseh teh naših slavnih šarlatanov ni vprašal po mojih prejšnjih boleznih!“ je vzkliknila lepa žena.

„Ne obsojajte jih, prosim!“ se je podvizal Kocjančič. „Ali kvečjemu prvega! Čeprav vas je, kakor pravite, gospa, tudi ta preiskal šele deseti dan po napadu in pač našel, kar se mu je zdelo najbližje — vsi drugi so potem šli za njim. To se nam ubogim zdravnikom večkrat primeri.“

„Vi niste samo dobri, vi ste briljantni! Kako vse vprek zagovarja!“ se je zasmel major. „No, za mojo ženo in mene tem bolje!“

*

Svetnika Corrazza se je Kocjančič spomnil šele popoldne, in takoj spet hitel k majorju.

„Hm, poznam to stvar,“ je zamrmral Calmo. „Toda priznati boste morali, da si je gospod svetnik sam kriv. Mi smo sicer, če hočete, za sedaj še samo upravniki te zemlje; ali naposled živimo v trdnjavi, kjer mora za vse vladati stroga vojaška disciplina! Gospod svetnik bi se bil pozneje lahko pritožil, tam bi se bil moral pokoriti! Morda še ne veste, da so danes odpeljali tudi gospoda doktorja Buzuliča?“

„Doktorja Buzuliča? Tega, ki mu mi pravimo Miče?“

„Ne vem, kako mu pravite — vsekakor tistega, ki je gospoda Corrazza baje naravnost izzivalno spremljal na postajo. Pa pustiva to — tu sem vam izjemoma, kot zdravniku namreč, pripravil stalno potno dovoljenje za Trst.“

Kocjančič se je veselo presenečen toplo zahvalil, a se potem nasmehnil:

„Pa, veste, da so prav taka izjemna dovoljenja dajali tudi oni poprej? Natančno tri listke, kakor jih baje zaup-

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 16. oktobra: 10.00—11.00 Mednarodna otroška božja služba. 20-letnica Avstrijske katoliške mladine. Mašo bo bral škof Johann Weber (Gradec) v koncilski spominski cerkvi Dunaj-Lainz — 15.35 Groza divizije; ameriška komedija. V glavnih vlogah: Jerry Lewis, Dean Martin, Mona Freeman in drugi — 17.00 Živalski leksikon (ponovitev): Pavijan. Prav malo je živalskih vrst, ki živijo v tako urejenih družbenem življenju kot so to opice pavijani — 17.30 Čebelica Maja: Vrabček Harald; risanka — 17.55 Za lahko noč: Strojvodja Leopold — 18.00 Klub senorjev; oddaja za tiste, ki so ostali mladi — 18.30 Srečanje z živalmi. Vodi Otto König — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo; prenos salzburskega radia — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Ljubezen na vasi; prva zgodba alpske bajke Petra Turrinija in Wiljema Pevnyja — 21.45 Šport — 22.05 Nočni izbor: Marcel Prawy bo predstavil opero „Tosco“ Giacomo Puccinija — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 17. oktobra: 9.00 Za cicibane: Igrišče — 9.30 Kaj lahko postanem? Kaj je učenec? (ponovitev) — 10.00 TV v šoli: Angleški teater; od 11. šolskega leta dalje — 10.30—11.55 Strah divizije; ameriška komedija (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč: Strojvodja Leopold — 18.00 Omaruru (11):

Gospod inženir. V glavnih vlogah Manfred Seipold, Marijana Hoffmann, Walter Giller in drugi — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.55 Nastop v Manhattnu: Princesinja. V glavnih vlogah: Telly Savalas, Dan Frazer, Kevin Dobson, George Savalas, Marija Schell itd. — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 18. oktobra: 9.00 Za cicibane: Muziciranje — 9.30 Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo (ponovitev) — 10.00 TV v šoli: Snov in prostor (7): Odprti problemi; od 10. šolskega leta dalje (ponovitev) — 10.30—12.15 Divji zahod v Afriki; ameriški kavboji dresirajo divjačino za afriškega farmerja — 17.55 Za lahko noč: Tutu — 18.00 Živalski raji: Svet krokodilov (prva oddaja 17. julija 1973, TV 1) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 2, kultura in šport — 20.00 Predstavili bodo mladega pisatelja, in sicer bodo govorili o pisatelju Ursu Widmerju — 21.50 Hiša na lepem kraju: Slovo (prva oddaja 17. oktobra 1977, TV 2) — zadnje nadaljevanje — 22.35 Poročila in šport.

SREDA, 19. oktobra: 9.00 Živordeči avtobus: Hiša (ponovitev) — 9.30 Kmetijstvo danes (ponovitev): Gnojenje III — 10.00 TV v šoli: Omembe vredni predmeti iz prirodoopisnega muzeja (ponovitev): Sesalci; od 6. šolskega leta dalje — 10.30—11.45 Zlata reka; dva mlada prijatelja se zapleteta v Mehiki v fantastično pustolovščino — 17.00 Razsipni planet; predstava lutkovnega odra Wolfganga Kindlerja —

17.25 Živordeči avtobus (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč: Tutu — 18.00 Dr. Doolittle in njegov pes Jip; risanka (prva oddaja 16. julija 1975, TV 1) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Jaz in moji zetje; šaloigra. V glavnih vlogah: Greta Weiser, Walter Giller, Rudolf Platte in drugi — 21.45 Poročila in šport.

ČETRTEK, 20. oktobra: 9.00 Za cicibane: Družabne igre — 9.30 Tečaj francoskega jezika — 10.00 TV v šoli: 1000-letnica Babenberžanov v Avstriji; od 8. šolskega leta dalje (ponovitev) — 10.30—11.50 Jaz in moji zetje; šaloigra (ponovitev) — 17.30 Za cicibane (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč: Tutu — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 18.55 Izložba — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Tosca; opera Giacoma Puccinija — 22.10 Poročila in šport.

PETEK, 21. oktobra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Tečaj ruskega jezika za začetnike — 10.00 TV v šoli: Romantika (ponovitev; od 8. šolskega leta dalje) — 10.30 Klub seniorjev — 11.00—12.40 Smej se in jokaj z menoj; ameriška komedija. V glavnih vlogah: Big Crosby, Collen Gray in drugi — 17.30 Za cicibane (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč: Tutu — 18.00 Dvorni teater: Spretna spletkarja. V glavnih vlogah: Theo Linger, Johanna von Koczian, Wolfgang Arps in drugi — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 18.50 Oddaja kmetijske zbornice — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Starec: Zaslužek. V glavnih vlogah: Siegfried Lowitz, Mihael Ande, Brigita Furgler in drugi — 21.10 Poročila o gospodarskem položaju — 21.55 Šport — 22.00 Kri za Drakulo; grozljivi film. V glavnih vlogah: Christopher Leeje, Barbara Schell, Andrew Keir itd. — 23.25 Poročila.

SOBOTA, 22. oktobra: 15.20 Domačjski film o trmasti kmetici; nastopajo: Marijana Koch, Jutta Bornemann in drugi — 17.00 Sportni ABC — 17.30 Heidi; zgodba deklice po znani knjigi Johanne Spyrijeve „Domotožje“ — 17.55 Za lahko noč: Tutu — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.00 Avstrija v sliki z aktualnostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Veliki televizijski koncert po željah; s Petrom Frankenfeldom — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Scorpio; vohunstvo kot nevarna pustolovščina. Igrajo: Burt Lancaster, Alain Delon, Pavel Scofield, John Colicos in drugi — 0.05 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 16. oktobra: 17.00 Spodnja (prva oddaja 14. oktobra 1977, TV 1) — 17.45 Service-Box (prva oddaja 7. oktobra 1977, TV 1) — 18.00 Guys N'Dolls. Gosti: Tina Charles in Biddu orkestra — 18.30 Zgodovina letenja; serija Daniela Costella: 1. Letenje — 19.30 Pošast; film v angleškem originalnem jeziku z nemškimi podnaslovi — 20.00 Knjižni sejum — 20.15 Svojčas; oddaja Teddya Podgorskega in Walterja Pisseckerja — 21.20 Kontrapunkt; glasbeni magazin — 22.05 Brez nagobčnika (prva oddaja 15. oktobra 1977, TV 2).

PONEDELJEK, 17. oktobra: 18.00 Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo. Dr. Walter Fangl in Townie Stadler — 18.25 ORF danes — 18.30 Samo letenje je lepše; z vrvjo in zmajem v Hindukuš; film Horsta Bergmanna — 19.30 Snov in prostor (7) ponovitev: Odprti problemi; od 10. šolskega leta dalje — 20.00 Hiša na lepem kraju: Slovo. Igrajo: David Langton, Hannah Gordon, Jean Marsh in drugi — 20.55 Vstop prost; kulturni magazin (ponovitev 20. oktobra, 18.30, TV 2) — 21.40 Čas v sliki 2 — 22.10 Srečne dvojice — otoci po želji; 4. nadaljevanje — 22.15 Barravento; črni ribiči na obalnem področju Bahie.

TOREK, 18. oktobra: 18.00 Kmetijstvo danes: Gnojenje III — 18.25 ORF danes — 18.30 Aktualno znanje (prva oddaja 14. oktobra 1977, TV 2) — 19.30 Omembe vredni predmeti v prirodoopisnem muzeju (ponovitev): Sesalci; od 6. šolskega leta dalje — 20.00 Zlata reka; dva mlada prijatelja se zapleteta s svojo jahto v Mehiki v fantastično pustolovščino — 21.20 Čas v sliki 2 in kultura — 21.55 Klub 2.

SREDA, 19. oktobra: 18.00 Tečaj francoskega jezika; vodi profesor Georges Creux in Uli Petek — 18.25 ORF danes — 18.30 Štajerska: Muzika na novih potih — 18.55 Operni vodič: Marcel Prawy bo predstavil „Tosco“, opero Giacoma Puccinija (prva oddaja 16. oktobra 1977, TV 1) — 19.30 TV v šoli: 1000-letnica Babenberžanov v Avstriji (ponovitev; od 8. šolskega leta dalje) — 20.00 Teleobjektiv: Claus Gatterer — 20.50 Izložba: Gerhard Bronner — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Srečne dvojice — otoci po želji (5).

nadaljevanje) — 22.15 Kung fu: Caine in boksarji za plačilo.

ČETRTEK, 20. oktobra: 18.00 Tečaj ruskega jezika za začetnike z diplomirano tolmačico Lizo Schüllerjevo — 18.25 ORF danes — 18.30 Vstop prost (prva oddaja 17. oktobra 1977, TV 2) — 19.30 TV v šoli: Romantika (ponovitev; od 8. šolskega leta dalje) — 20.00 Obrekovanje. Lažljivo zanesenjaštvo doraščajočih učenek je bilo usodno za malomeščanskega učitelja. V glavnih vlogah: Jean Brel, Emanuele Riva in drugi — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Klub 2.

PETEK, 21. oktobra: 18.00 Kaj lahko postanem? Osebnostne usluge (ponovitev) — 18.25 ORF danes — 18.30 Tibetanska kultura v indijski provinci Ladak; film Heinricha Harrerja. Znani raziskovalec Tibeta prof. Heinrich Harrer se bavi v svojem filmu z „budizmom“ — 19.30 TV v šoli: Angleško gledališče; od 11. šolskega leta dalje — 20.00 Fizik v kuhinji; zabavno prikazovanje najnovejših fizikalnih spoznanj pri kuhanju. Nastopajo: Nikolaj Kurti, profesor za fiziko na oxfordski univerzi — 20.50 Nova; poročila iz znanosti in raziskovanja — 21.55 Trailer; za prijatelje filma; vodi Helmut Dimko — 21.55 Čas v sliki 2 in kultura — 22.30 High Chaparral. V glavnih vlogah: Leif Erickson, Mark Slade, Cameron Mitchell, Henrik Darrow, Linda Cristal in drugi.

SOBOTA, 22. oktobra: 17.15 Ali bomo gospodarsko propadli? (prva oddaja 21. oktobra 1977, TV 1) — 18.00 Orientacija: Taizé — upanje mladih kristjanov; filmsko poročilo Antona Fellnerja in Mihaela Weinmanna — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Razmišljanje prinaša obresti (4) — ponovitev: Denar — 19.50 Galerija — 20.15 Bridž s stricem Tomom; televizijska igra R. C. Sheriffa; prevedel in predelal Florijan Kalbeck — 21.5 Bourbon Street; vodi Walter Rihard Langer.

Mohorjevi domovi, dijaški internat šolskih sester ter Dom v Tinja se priporočajo za vsakoletno zbirko naturalij. Že v naprej prisrčen „Bog lonaj!“

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 16. oktobra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 17. oktobra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Ljudska zabavna glasba.

TOREK, 18. oktobra: 09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 19. oktobra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Veseli val.

ČETRTEK, 20. oktobra: 13.45—14.15 Celovski radijski dnevnik — Družinski magazin.

PETEK, 21. oktobra: 09.15—09.30 Rudi Vouk: Ptice stalnice, ptice selivke (šolska radijska oddaja za šolarje vseh šolskih stopenj). 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Minute z... — Iz srca mi pesmi vrejo (Anton Gabrijel bere svoje pesmi).

RUTAR CENTER MÖBEL+ELEKTRO

Barvni televizor

slikovna žarnica (ekran) 66 cm.

Elektronika z modulacijsko tehniko

S 9950.-

Vaš stari aparat zamenjamo po najvišjih cenah

Obiščite galerijo

Wernerja Berga v Pliberku!

**Oglašujte
v našem listu!**

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h*

po kuhinje!

PODGERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

nim osebam dajete zdaj vi. Dalje pravijo, da imate z bivšimi oficirji, torej komaj razoroženimi sovražniki, celo več obzirnosti, nego z... reciva, -nebojevniki...

„Tudi to je mogoče,“ se je nasmehnil major. „Kaj hočete — to je morda iz nekakega ‚mednarodnega tovarštva‘. Sicer pa razoroženi sovražnik že jutri lahko postane — zaveznik... In narobe... Tako vam svetujem, da tisto Wilsonovo sliko nad pisalno mizo spet lepo pospravite...“

„Wilsonovo sliko? Saj Wilson je vendar...“

„Že prav, že prav... Jaz na to samo opozarjam... Kot prijatelj. Saj nisem politik, temveč vojak...“

„Lepe stvari!“ je mrmral Kocjančič, stopajoč po stopnicah. „Človek je rekel, da bi se nemara manj spotikali nad sliko Franca Jožefa, ki je prej tičal v tem okvirju.“

Ko je to povedal družbi v Narodnem domu, so vsi ostrmeli, dr. Žanič pa se je globoko zamislil.

„Potem morda vendar še ni vse izgubljeno!“ je zamrmral. „Kanacije slutijo, da bo Wilson branil naše pravice...“

„Evo, že spet malo olja na vaše brljave lučke!“ se je smejal Vodopija.

„Tako res ne pridemo iz te zbezanosti!“ je zmajal z glavo Žanič.

„Kdo? Jaz sem že na čistem!“ je zakričal Vodopija.

„Toda, oprost — česa potem še čakaš?“

„Da mi porečejo ti, naj grem, ali pa oni, naj pridem — sem že povedal! Toda če takrat v samem Zagrebu ne najdem primerne stoličke zase, vse razbijem! Seveda, če se me prej ne polastijo ti tu... In vam, prijatelji, prav resno svetujem: ker ti ne dajo niti toliko časa, da se preoblečeš, naj vsak še nocoj odpre svoj kovček, dene na dno

najslabšo obleko, na vrh pa perila; da mu bo potem treba samo še zapreti. Pojdemo namreč po vrsti prav vsi!“

„Pretiravate, prijatelj, pretiravate!“ je zmajal Kocjančič z glavo. „Jaz vsaj svojega Calma še vedno branim!“

„Jaz sem imel opraviti tudi še z raznimi drugimi, ki jim ne morem reči nič hudega!“ je potrdil Žanič. „Res krut človek se zdi edino admiral.“

„In ali to ni dovolj?“ je vzkipek Vodopija. „Mogoče jim je celo sam rekel, naj bodo ljubeznivi — drugo opravi že on! Saj to je njih način! Pri nas je seveda narobe: nižji bi še udarili, a na čelu je povsod ‚diplomat‘, ki vse skupaj pokvari! Sicer pa čakajte, da se vrne doktor Albino — baje so ga od Avstrije že zahtevali. Tem tu, se zdi, vsem skupaj še vedno prav ne zaupajo; ko pa pride ta neizprosni mož, bo pometal, da bo groza!“

„Oho! Z Albino smo mi lepo izhajali!“ je ugovarjal odvetnik Lukič. „Zame je Albino naravnost krasna podoba!“

„Zame drugi Cesare Battisti!“ je poudaril Žanič. „Kakor on, bi bil šel tudi Albino pokončno v smrt. In ga Avstriji samo zato niso obesili, ker so ga takoj prvi dan vklenili. Pustimo — tudi Italijani imajo svoje junake!“

„Jaz bi samo dvomil, da bo Albino imel mnogo besede. Taki dosledni idealisti so vedno z vsem svetom sprti!“ je pripomnil Kocjančič.

Nihče ni ugovarjal; še celo Vodopija je samo skomignil.

VIII.

Kocjančič je imel ves teden toliko dela, da se je v soboto popoldne za svojo pot v Trst komaj oprostil.

Tam se je bilo med tem življenje že precej ustalilo.

Zdelo se je, da še naši spet dvigajo glave: vsak se je lotil svojega dela, celo narodna društva so oživila.

„Toda zakaj potem nas tam doli tako tiščijo?“ je vprašal Kocjančič v večji tržaški slovenski družbi.

„No, dà, vaše gnezdo je pač trdnjava in tam veljajo povsod posebne navade!“ so skomignili. Dirnilo pa ga je, kakor tolikokrat pozneje drugod, da ljudi usoda bolj oddaljenih rojakov zelo malo zanima...

Z občutkom nekake zapuščenosti je potem korakal proti domu, ko se je Alma nenadoma oglasila:

„Boris! Kaj pa, če bi se ti vendar nastanil kar tu? Trst je Trst in polagoma bi uspel. Ali nisi domaćin? Rotim te, poskusi vse, da ostanemo tu!“

Zaradi njenega nenavadno razburjenega glasu nekoliko osupel jo je pogledal in potem počasi odgovoril:

„Lahko si misliš, da sem o tem že sam premišljeval. No, prišel sem do prepričanja, da bi bil spričo tolikih prvovrstnih tukajšnjih zdravnikov tisti tvoj ‚polagoma‘ najbrže zelo dolg. Tam doli teče pa že spet kar samo. Tako sem si dejal, da bi še nekaj časa podstavljaval. Tudi stare dolgove mi ljudje zdaj plačujejo. Novim pacientom iz Italije se zdijo naši zdravniški zahtevki sicer nekoliko visoki, ker so pač vajeni svojih v vsakem oziru skromnejših razmer; toda sčasoma se bomo drug drugemu že kako prilagodili...“

„Ti jim seveda...?“ je skomignila žena.

„Hm, dà... do pol poti reciva. Pa si tako kuješ še nekaj ‚politični kapital‘. Saj na sebi... kot ljudje... res niso napačni. Vrag vzemi, da kar ne moremo biti človek s človekom...“

(Dalje prihodnjič)

Offener Brief

Sehr geehrte
Frau Bundesminister!

Da Sie der zuständige Ressortminister sind, trage ich Ihnen folgenden Sachverhalt vor, den ich aufs äußerste bedauerlich finde:

Im Rahmen der heutigen Übergabe und Eröffnung des Klagenfurter Universitätsgebäudes wurde jener Mann, dessen ständiges Betreiben eine wesentliche Voraussetzung für die Errichtung der Universität war, nur ein einziges Mal, und zwar schnell und nebenher, genannt: Landeshauptmann Hans Sima. Es ist ein trauriges Zeichen für den Zustand unserer Demokratie, wie schnell jene, die erst durch Simas Initiative zu den Aktivitäten motiviert wurden, für die sie jetzt feierlich bedankt werden, den Initiator vergessen und vor der Öffentlichkeit verschweigen.

Noch peinlicher freilich als dieses Schweigen war die Art und Weise, in der Landeshauptmann Wagner seinen Vorgänger in diesem Zusammenhang erwähnte: schnell, nebensächlich und in einer schnoddrigen Form. Bürgermeister Guggenberger hatte Noblesse genug, das Selbstverständliche zu tun und seinem Vorgänger, der nicht seiner Fraktion angehörte, für seine Verdienste um die Universität zu danken. Landeshauptmann Wagner ist dieser Noblesse offenbar nicht einmal im Rahmen seiner eigenen Fraktion fähig. Er formulierte freilich auch in seiner heutigen Rede das Gesetz seines Handelns: Er anerkennt offenbar nur die Leistungen jener, die mit ihm „gemeinsame Sache machen“.

Ich bitte Sie nun, sehr geehrte Frau Bundesminister, daß wenigstens Sie bei gegebenem Anlaß die Verdienste Landeshauptmann Simas um die Klagenfurter Universität würdigen, um das bei der Eröffnungsfeier geschehene Unrecht wieder gutzumachen. Diese Bitte richte ich auch an die verantwortlichen Organe der Universität Klagenfurt.

Mit vorzüglicher Hochachtung
Dr. Robert Saxer

**VOLKSWILLE
IN „OKTOBRSKA ARENA“**
(Nadaljevanje z 2. strani)

dine, Komunistične zveze, pa KDZ in Mladja) je bil, da tabor ni bil samo protestna prireditev Slovencev, ampak da se je udeležilo doslej komaj doseženo število nemško govorečih in to predvsem mladih ljudi, in da je potemtakem „Oktohorska arena“ bila prireditev Slovencev in nemško govorečih proti šovinizmu in razdvajajoči desetooktobrski gonji. To je bil po mojem najvažnejši uspeh celotne prireditve.

S svojo pristrankarsko „objektivnostjo“ KPÖ zamolčava to važno dejstvo, in si ne morem predstavljati, da je taka drža v smislu gibanja solidarnosti in podpore naše borbe s strani nemško govorečih demokratov, katerih število bo, če se bomo še bolj zanje trudili, še bolj rastlo.

Kristian Schellander
Bistrica pri Šentjakobu

TV Ljubljana

NEDELJA, 16. oktobra: 8.20 Poročila — 8.25 Za nedeljsko dobro jutro: Festival MPZ Celje 77 — 8.55 625 — 9.35 S. Karanović: Na vrt na nos, barvna oddaja — 10.25 Poletje na otoku Mirabelle, barvna serija — 10.55 Karino, barvna nadaljevanka — 11.25 Mozaik — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.15 Poročila (do 12.20) — Nedeljsko popoldne: Križem kražem, Življenje lišice, barvni film, Okrogli svet — 16.15 Rokomet: Jugoslavija — ZRN, prenos — 17.30 Poročila — 17.35 Moda za vas — 17.45 Ovčar, barvni film — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 I. Ivanac: Nikoli tesla, barvna nadaljevanka — 21.03 Propagandna oddaja — 21.05 500 let Krškega — 21.25 Mesto v cvetju, barvna dokumentarna oddaja — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Reportaža z nogometne tekme: Rijeka — Hajduk — 22.40 Športni pregled (do 23.15).

PONEDELJEK, 17. oktobra 9.05 TV v šoli: Pravopis, Aluminij, Napetost, Površina — 10.00 TV v šoli: Srbohrvaščina, Risanka, Zemljepis — 11.05 TV v šoli: Za najmlajše (do 11.20) — 15.05 TV v šoli, ponovitev — 16.00 TV v šoli (do 16.15) — 17.15 Vrtec na obisku: Halo, tu reševalci, barvna oddaja — 17.25 Zakoni divjine, barvna serija — 17.50 Obzornik — 18.05 Človek in duševna stiska, barvna oddaja — 18.25 Mozaik — 18.30 Dogovorili smo se — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 M. Buljan: Dolgo potovanje v Belo, barvna drama — 21.28 Propagandna oddaja — 21.30 Kulturne diagonale — 22.20 TV dnevnik.

TOREK, 18. oktobra: 8.30 TV v šoli: Nemščina, Zapuščena gnezda, Geometrija, TV vrtec, Očetov poklic, Dohodek v TOZD-u — 10.00 TV v šoli: Risanka, Prirodoslovje (do 11.05) — 14.30 TV v šoli, ponovitev (do 16.00) — 16.05 Šolska TV: Projekcija geografskih kart (do 16.25) — 17.10 Dogodivščine morskoga konjička, barvna serija — 17.25 Črna puščica, barvna serija — 17.50 Obzornik — 18.05 Muppet show, barvna oddaja — 18.30 Mozaik — 18.35 Jugoslovanska trimška televizija — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Oči kritike — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 G. Flaubert: Gospa Bovary, barvna nadaljevanka — 21.28 Propagandna oddaja — 21.30 Obrazi jazza, barvna oddaja — 22.00 TV dnevnik.

SREDA, 19. oktobra: 8.50 TV v šoli: Varstvo okolja, Od Svilaje do Brača, Faktografski film — 10.00 TV v šoli:

Škocijanski dogodki pred . . .

(Nadaljevanje s 3. strani)

prti Slovenci. Pri tem so mu med drugim tudi strgali srajco.

V pravnem pogledu je izvajal dr. Grilc, da aretacije nikakor niso bile upravičene, kajti prizadeti niso zakrivil ne kaznjivega dejanja, niti prestopka, ki bi pravno utemeljil takšno postopanje. Nikakor pa ne more biti kaznjivo, da kdo izraža nasprotno mnenje.

Seveda so imeli žandarji nalogo, da ščitijo pravilno najavljeno prireditev, vendar v nobenem primeru ni bilo vzroka, da bi morala poseči vmes žandarmerija. Tudi nihče ni vztrajal pri kakšnem kaznjivem dejanju, ker nihče kaj takega ni storil, pa tudi nobeden od žandarjev ni katerega posvaril. Napram pritožnikom se je torej kršila ustavno zajamčena pravica do osebne svobode. Enako je bilo tudi v Sinči vasi, kjer je začasni pripor trajal v več primerih ves dan. Začasni pripor pa je utemljen le tako dolgo, dokler so znani osebni podatki priprtega. (Okrajno glavarstvo in žandarmerija sta se vedno izgovarjala, da ni bilo nobenih aretacij, temveč da so bili vsi le začasno priptri.) Tudi je žandarmerija kršila člen 3 evropske konvencije o človekovih pravicah, ker je dokazano, da je vlekla pritožnike za lase, da so bili tepeni, da so jih odvedli s policijskim prijemom

Kocka, kocka, Risanka, Film (do 11.10) — 17.25 A. Ingolič: Udar na brigada — 17.40 Zakladi britanskega muzeja, barvna serija — 18.05 Obzornik — 18.20 Spekter, barvna oddaja — 18.50 Mozaik — 18.55 Flavta, glasbena oddaja — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Jaz, Petko, barvni film — 21.45 Propagandna oddaja — 21.50 Včeraj, danes, jutri: Vse listje gozda, II. del — 22.35 TV dnevnik.

ČETRTEK, 20. oktobra: 9.00 TV v šoli: Dolina Gangesa, Obdelava lesa — 10.00 TV v šoli: Francoščina, Risanka, Kemija — 11.05 TV v šoli: Minerali (do 11.35) — 15.00 Šolska TV: Projekcije geografskih kart (do 15.20) — 17.25 Čudoviti svet muca Filemona, barvna risana oddaja — 17.35 Obzornik — 17.50 Modri plašček, nadaljevanje in konec — 18.20 Mozaik — 18.25 Skrivnosti morja, barvna serija — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Borštnikovo srečanje, prenos iz Maribora — 20.30 F. Rudolf: Koža megle, predstava SSG Trst — 22.00 Propagandna oddaja — 22.05 Miniature: Tartini, Vražji trilek, barvna oddaja — 22.25 TV dnevnik.

PETEK, 21. oktobra: 8.50 TV v šoli: Slovenščina, Ruščina, Jesenski sadeži, Rišemo — 9.50 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina — 10.55 Kratjevac: Velika šolska ura, prenos (do 12.30) — 15.00 TV v šoli: ponovitev (do 16.00) — 17.15 Križem kražem — 17.25 Pisani svet — 17.55 Obzornik — 18.10 Čez tri gore: Šentjernejski oktet, barvna oddaja — 18.40 Mozaik — 18.45 Narodni parki, barvna oddaja — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.00 Propagandna oddaja — 20.05 P. Cripp: Družinske vezi, barvna nadaljevanka — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Razgledi — 21.25 Propagandna oddaja — 21.30 Policijske zgodbe, serijski film.

SOBOTA, 22. oktobra: 8.00 Čudoviti svet muca Filemona, barvna risanka — 8.10 A. Ingolič: Udar na brigada, barvna oddaja — 8.25 Modri plašček, nadaljevanje in konec — 8.55 Pisani svet — 9.25 Dogodivščine morskoga konjička, barvna serija — 9.40 Človek in duševna stiska — 10.00 Dokumentarna oddaja — 10.30 P. Cripp: Družinske vezi, barvna nadaljevanka — 15.45 Nogomet: Čelik — Radnički, prenos, v odmoru Propagandna oddaja — 17.35 Obzornik — 17.50 Sto dni po otroštvu, barvni film — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Ples vampirjev, barvni film — 21.25 Moda za vas — 21.35 Propagandna oddaja — 21.40 TV dnevnik — 21.55 625 — 22.35 Zabavno glasbena oddaja.

Slovenska skupnost odločno za slovenski šolski okraj

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je z velikim presenečenjem sprejelo novico, da je prosvetno ministrstvo v Rimu — oddelek za izvajanje delegiranih dekretov — kratkomalo sprejelo predlog deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine o razmejitvi šolskih okrajev, ki ne upošteva soglasne in upravičene zahteve vseh političnih, kulturnih in šolskih dejavnikov slovenske narodne manjšine po ustanovitvi samostojnega šolskega okraja ali okrajev kot začetni korak za funkcionalno, didaktično in upravno avtonomijo slovenskega šolstva v Italiji.

Razočaranje je še toliko bolj grenko, ker je do tega krivičnega sklepa prišlo komaj pet mesecev po uveljavitvi osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, ki bi moral pomeniti odločilen preobrat italijanske države glede zaščite slovenske narodne manjšine, saj v svojem 8. členu predpisuje za narodnosti največjo možno zaščito.

Medtem ko deželno tajništvo Slovenske skupnosti odločno protestira proti tej grobi diskriminaciji in kršenju duha in črke osimskega sporazuma, poziva vse stranke ustavnega loka, ki imajo svoje predstavnike v parlamentu, da nemudoma predložijo dopolnilna določila k pooblaščenemu odloku št. 416 z dne 31. maja 1974, ki bi izvršne organe nedvoumno obvezovala, da slovenskemu šolstvu zagotovijo ustrezno avtonomijo z vključenim samostojnim šolskim okrajem.

Slovenska skupnost je po svojem deželnem svetovalcu že aprila 1975 vložila takšen zakonski osnutek v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine v smislu člena 26 deželnega statuta, a ga deželni od-

**NA VINSKO TRGATEV
V SLOVENSKE GORICE
v nedeljo, 16. oktobra 1977.**

Nič se ni spremenilo glede našega programa. Kot je bilo sporočeno v „Našem tedniku“ šestega oktobra, bo vozil po tem načrtu avtobus. Odpeljal bo ob 6. uri na Ločilu v šentlenartski fari in potem po voznom redu kot je bil objavljen skozi Rož proti Podjuni čez Šmarjeto.

Drugi avtobus bo odpeljal enako ob šestih v Šentilju ter vozil skozi Celovec mimo kapucinske cerkve. Vseposod drugod bo „nabiral“ avtobus na avtobusnih postajah. Veselite se tega dne, kajti če nam bo Bog naklonil še vreme kolikor toliko, potem bo to gotovo nekaj lepega! Na svidenje!

**ŽIH POLJE
(Romanje)**

Kakor smo brali v našem časopisu, nas vabijo zopet na romanje na Sv. goro. Upamo, da tedaj še ne bo zapadel sneg. Zmeraj smo imeli še lepo vreme, ko smo romali tja, saj nas ima Bog še rad in Mati božja nas bo gotovo še sedaj uslišala, ko bomo poromali k njej, če jo bomo s skesanim srcem prosili.

Zadnjič, ko smo bili na Trsatu, se moramo vsem lepo zahvaliti, posebno č. g. Cvetku za lep govor, g. organistu iz Radiš, ki je vo-

bor ni nikdar upošteval in niti dal v razpravo deželni zbornici.

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti si v zvezi z vprašanjem samostojnega šolskega okraja za slovenske šole pridržuje pravico do nadaljnjih korakov, da se ta temeljna zahteva slovenske manjšine uresniči.

Pismo bealca:

**ŠPORTNO DRUŠTVO PLIBERK SE
DISTANCIRA OD NEŠPORTNEGA
DUHA**

V zvezi demonstracije pripadnikov koroških Slovencev v Pliberku na Koroškem, je slovenski tisk v Avstriji in Jugoslaviji izrazil razne pomisleke napram športnemu, oziroma nogometnemu društvu v Pliberku.

K temu izjavlja predsedstvo društva, da se društvena dejavnost omejuje izrecno na športni sektor ter športne interese in nima vezi do kakršnihkoli izvenšportnih organizacij. Društvo nima nobenih kontaktov do koroškega „Heimadienst“ in ni odvisno od nobene politične stranke ali katerekoli druge grupacije izvenšportnega območja.

Pliberško nogometno društvo je imelo v svojih vrstah vedno športnike obeh na Koroškem živečih narodov in neguje preko notranjeavstrijskega športnega udejstvovanja že leta prijateljske stike do sosednih jugoslovanskih športnih društev, kakor Ravne, Mežica, Dravograd, Črna in Prevalje.

Dodzajšnji korektni športni odnos našega društva do jugoslovanskih društev se izražajo posebno še v tem, da v naših moštvih sodelujejo že leta nogometaši iz Slovenije. Trener Franc Gostenčnik že 11 let dela z našim moštvom, trenerskih taborov pa smo se udeležili z našimi nogometaši v raznih krajih Jugoslavije. Predsedstvo društva se prav zaradi tega distancira od nešportnega zadržanja posameznih članov društva ob priliki postavljanja simboličnega dvojezičnega napisa v Pliberku. Predsedstvo društva upa, da bodo po tej razčistitvi tudi v bodoče kot doslej možni tesni in prijateljski stiki z jugoslovanskimi športniki.

Za SVG Raiffeisen Bleiburg/Pliberk:
Predsednik:
Karl Kornberger

dil petje in skrbnemu šoferju, ki nas je vozil. Blizu morja smo videli nešteto nebotičnikov. Tudi v sosednji državi napredujejo in zidajo visoke stavbe.

B. O.

BOROVLJE

Dne 9. oktobra je s svojim avtom vozil po Rožanski državni cesti 20-letni vojak Günther Pagitz iz Medborovnice. Zaradi prehitre vožnje je njegov avtomobil zaneslo s ceste, pri tem je trčil v betonski steber. Težko poškodovanega vožnika so v nezavestnem stanju prepeljali v celovško deželno bolnišnico.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega blagega pokojnika, moža in očeta

Šimeja Lepuschitza

na njegovi zadnji poti na podgorsko pokopališče, se po tej poti prav prisrčno zahvalujemo.

ŽALUJOČI OSTALI